

Väljaandja:  
Akti liik:  
Teksti liik:  
Redaktsiooni jõustumise kp:  
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:  
Avaldamismärge:

Riigikogu  
seadus  
terviktekst  
11.05.2005  
31.12.2005

## Välismaalaste seadus

Vastu võetud 08.07.1993  
[RT I 1993, 44, 637](#)  
jõustumine 12.07.1993

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
18.05.1994	<a href="#">RT I 1994, 41, 658</a>	10.06.1994
27.06.1995	<a href="#">RT I 1995, 57, 981</a>	21.07.1995
18.02.1997	<a href="#">RT I 1997, 19, 306</a>	09.07.1997
01.07.1997	<a href="#">RT I 1997, 53, 837</a>	21.07.1997
24.09.1997	<a href="#">RT I 1997, 73, 1202</a>	26.10.1997
21.10.1998	<a href="#">RT I 1998, 98, 1575</a>	01.04.1999
15.02.1999	<a href="#">RT I 1999, 25, 365</a>	01.01.2000
17.02.1999	<a href="#">RT I 1999, 27, 395</a>	01.10.1999
terviktekst RT paberandjal	<a href="#">RT I 1999, 50, 548</a>	
16.06.1999	<a href="#">RT I 1999, 54, 582</a>	23.06.1999
21.09.1999	<a href="#">RT I 1999, 71, 686</a>	01.10.1999
17.11.1999	<a href="#">RT I 1999, 88, 808</a>	10.12.1999
15.12.1999	<a href="#">RT I 1999, 101, 900</a>	31.12.1999
21.03.2000	<a href="#">RT I 2000, 25, 148</a>	29.03.2000
11.04.2000	<a href="#">RT I 2000, 33, 197</a>	04.05.2000
17.05.2000	<a href="#">RT I 2000, 40, 254</a>	01.08.2000
17.01.2001	<a href="#">RT I 2001, 16, 68</a>	16.02.2001
05.03.2001	<a href="#">RT III 2001, 7, 75</a>	05.03.2001 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 5. märtsi 2001. a otsus nr 3-4-1-2-01 tunnistab välismaalaste seaduse § 12 lõike 4 punkti 10 ja § 12 lõike 5 põhiseadusvastaseks ja kehtetuks osas, mis ei anna võimalust teha erandit elamisloa andmiseks või pikendamiseks välismaalasele, kes on olnud või kellest on põhjust arvata, et ta on olnud välisriigi luure- või julgeolekuteenistuses.
06.06.2001	<a href="#">RT I 2001, 58, 352</a>	12.07.2001
12.06.2002	<a href="#">RT I 2002, 56, 351</a>	01.10.2002
19.06.2002	<a href="#">RT I 2002, 63, 387</a>	01.09.2002
16.10.2002	<a href="#">RT I 2002, 90, 521</a>	01.01.2003
20.11.2002	<a href="#">RT I 2002, 102, 599</a>	01.05.2004
18.12.2002	<a href="#">RT I 2003, 4, 20</a>	01.05.2003, osaliselt 01.03.2003
17.12.2003	<a href="#">RT I 2003, 88, 594</a>	08.01.2004
17.12.2003	<a href="#">RT I 2004, 2, 2</a>	16.01.2004
17.03.2004	<a href="#">RT I 2004, 19, 134</a>	01.05.2004

14.04.2004	<a href="#">RT I 2004, 28, 189</a>	01.05.2004, osaliselt 01.03.2005 ja Eesti täielikul ühinemisel Euroopa Liidu ühtse viisaruumiga
14.04.2004	<a href="#">RT I 2004, 30, 208</a>	01.05.2004
09.06.2004	<a href="#">RT I 2004, 53, 369</a>	01.01.2005
21.06.2004	<a href="#">RT III 2004, 20, 224</a>	21.06.2004 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 21. juuni 2004. a otsus nr 3-4-1-9-04 tunnistab välismaalaste seaduse § 12 lõike 4 punkti 1 ja § 12 lõike 5 põhiseadusevastaseks osas, mis ei näe pädevale riigiasutusele ette kaalutusõigust elamisloa andmisest keeldumisel valeandmete esitamise tõttu.
terviktekst RT paber kandjal õiendid (RT I 2004, 61)	<a href="#">RT I 2004, 58, 410</a>	
23.03.2005	<a href="#">RT I 2005, 20, 128</a>	24.04.2005
13.04.2005	<a href="#">RT I 2005, 24, 181</a>	11.05.2005
03.07.2012	<a href="#">RT I, 09.07.2012, 1</a>	03.07.2012 - Riigikohtu üldkogu kohtuotsus tunnistab kuni 1. oktoobrini 2010 kehtinud välismaalaste seaduse § 12 <sup>3</sup> lg 5 koostoimes sama seaduse § 12 lg 9 p-ga 4 põhiseadusvastaseks osas, milles need keelasid ilma kaalutusõiguseta anda tähtajalise elamisloa välismaalaste seaduse § 12 <sup>3</sup> lg 1 p-s 3 sätestatud alusel.

Lähtudes Eesti Vabariigi põhiseadusest tulenevatest õigustest ja vabadustest, arvestades, et rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtted ja normid on Eesti õigussüsteemi lahutamatu osa, tuginedes vajadusele tagada Eestis elavatele välismaalastele rahvusvaheliselt tunnustatud staatus ja määratleda välismaalaste kohustused, soovides luua seadusega kaitstuse tunde nii ajutiselt kui ka alaliselt Eestis elavatele välismaalastele, on vastu võetud käesolev seadus.

## **I. peatükk**

### **ÜLDSÄTTED**

#### **§ 1. Reguleerimisala**

(1) Käesolev seadus reguleerib välismaalaste Eestisse saabumise, Eestis viibimise, elamise ja töötamise ning välismaalaste õigusliku vastutuse aluseid.

(2) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku ning nende perekonnaliikmete Eestis viibimise aluseid reguleerib Euroopa Liidu kodaniku seadus (RT I 2002, 102, 599; 2004, 19, 134).

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354; 2002, 53, 336; 61, 375) sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(4) Käesolevas seaduses sätestatud viisamenetlusele ei kohaldata haldusmenetluse seadust. [RT I 2004, 30, 208- jõust. 01.05.2004]

#### **§ 2. Haldusorgani ametnike pädevus**

Käesolevast seadusest tulenevate toimingute sooritamiseks ja haldusaktide andmiseks haldusorgani nimel määrab haldusorgani juht haldusorganisiseselt ametnikud, kui seadus või selle alusel antud õigusakt ei sätesta teisiti.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

#### **§ 3. Välismaalane**

(1) Välismaalane on käesoleva seaduse mõistes isik, kes ei ole Eesti kodanik.

(2) Pagulaste Eestis viibimise kord sätestatakse eraldi seadusega.  
[RT I 1998, 98, 1575- jõust. 01.04.1999]

#### **§ 4. Alaline elanik**

(1) Alaline elanik on Eestis elav Eesti kodanik või Eestis elav välismaalane, kellel on alaline elamisluba.

(2) Alalise elaniku määratlus käesoleva seaduse tähenduses ei laiene õigusaktidele, mis on vastu võetud enne käesoleva seaduse jõustumist.

#### **§ 4<sup>1</sup>. Alaealine laps**

Alaealine laps käesoleva seaduse tähenduses on alla 18-aastane isik. Alaealiseks lapseks ei loeta isikut, kes on abielus või omab eraldi perekonda või elab iseseisvat elu.  
[RT I 2000, 40, 254- jõust. 01.08.2000]

#### **§ 4<sup>2</sup>. Püsiv elamine Eestis**

Püsivaks Eestis elamiseks loetakse Eesti kodaniku või Eestis elamisluba omava välismaalase Eestis viibimist vähemalt 183 päeva aastas.  
[RT I 2002, 56, 351- jõust. 01.10.2002]

#### **§ 4<sup>3</sup>. Legaalne sissetulek**

Legaalseks sissetulekuks loetakse seaduslikult teenitud töötasu, seaduslikust äritegevusest või omandist saadavat tulu, pensioni, stipendiumi, elatist, välisriigi poolt makstavaid toetusi, samuti legaalset sissetulekut omavate perekonnaliikmete poolt tagatud ülalpidamist.  
[RT I 2002, 56, 351- jõust. 01.10.2002]

#### **§ 5. Välismaalase õigused ja kohustused**

(1) Eestis viibivale välismaalasele tagatakse Eesti kodanikuga võrdsed õigused ja vabadused, kui põhiseaduses, käesolevas ja muudes seadustes või Eesti välislepingutes ei ole sätestatud teisiti.

(2) Välismaalasele kindlustatakse rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud normidest ja rahvusvahelistest tavadest tulenevad õigused ja vabadused.

(3) Eestis viibiv välismaalane on kohustatud järgima Eesti põhiseaduslikku korda ning täitma Eesti õigusakte.

#### **§ 5<sup>1</sup>. Välismaalase Eestisse saabumise ja Eestis viibimise seaduslikud alused**

(1) Eestisse saabumiseks ja Eestis viibimiseks peab välismaalasel olema seaduslik alus. Välismaalase Eestis viibimise seaduslikud alused on:

1) Eesti elamisluba;

[Punkt 2 jõustub Eesti täielikul ühinemisel Euroopa Liidu ühtse viisaruumiga]

2) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni, välja arvatud Eesti, pädeva asutuse poolt antud elamisluba;

3) Eesti viisa;

[Punkt 4 jõustub Eesti täielikul ühinemisel Euroopa Liidu ühtse viisaruumiga]

4) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni, välja arvatud Eesti, pädeva asutuse poolt antud Euroopa Liidu ühtne viisa;

5) välislepingust tulenev õigus Eestis viibida;

6) Vabariigi Valitsuse otsusest viisanõudest loobumise kohta tulenev õigus Eestis viibida;

7) vahetult seadusest, kohtulahendist või haldusaktist tulenev õigus või kohustus Eestis viibida;

8) Euroopa Liidu ühtsesse viisaruumi kuuluva riigi pädeva asutuse poolt antud elamisluba või tagasisõiduviisa.

(2) Kui välismaalane on taotlenud elamisloa kehtivusajal Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras elamisloa pikendamist või alalist elamisluba, on tema viibimine Eestis seaduslik tema taotluse läbivaatamise ajal.

[Lõige 3 jõustub Eesti täielikul ühinemisel Euroopa Liidu ühtse viisaruumiga]

(3) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni, välja arvatud Eesti, pädeva asutuse poolt antud elamisloa alusel võib Eestis viibida kuni 90 kalendripäeva kuue kuu jooksul.

(4) Selle välisriigi kodanik, kellega Eesti on sõlminud lepingu viisavaba liikumise kohta või kelle puhul Eesti on ühepoolselt loobunud viisanõudest, võib Eestis viibida kuni 90 kalendripäeva kuue kuu jooksul, kui välisleping ei sätesta teisiti.

(5) Välismaalasele riikide vahel sõlmitud viisavaba liikumise lepingu või muu välislepingu, mis võimaldab välismaalasel ajutiselt Eestis viibida, või Vabariigi Valitsuse viisanõudest loobumise otsuse alusel lubatud viisavaba Eestis viibimise aega võib erandina pikendada, kohaldades viisaga määratud viibimisaja pikendamise sätteid.

(6) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktis 8 nimetatud elamisloa või tagasisõiduviiša alusel on välismaalasel lubatud Eestis viibida kuni viis kalendripäeva eesmärgiga siseneda nimetatud elamisloa või tagasisõiduviiša andnud riiki, kui välismaalase suhtes ei esine Eestisse mittelubamise aluseks olevaid asjaolusid ning välismaalane saabub Eestisse muust riigist kui Euroopa Liidu ühtsesse viisaruumi kuuluvast riigist või Euroopa Liidu liikmesriigist.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004; Eesti täielikul ühinemisel EL ühtse viisaruumiga]

## § 5<sup>2</sup>. Menetlustoimingute sooritamise erisused

(1) Vähemalt 15-aastane alaealine võib käesolevast seadusest tulenevaid toiminguid teha iseseisvalt.

(2) Alaliselt välisriigis elav alaealine võib tähtajalise elamisloa ja tööloa taotluse esitada isiklikult seadusjärgse esindaja notariaalselt kinnitatud nõusolekul.

(3) Alaliselt välisriigis elav alaealine võib esitada viisataotluse isiklikult. Viisataotluse isiklikul esitamisel võib nõuda seadusjärgse esindaja notariaalselt kinnitatud nõusolekut.

(4) Kui käesolevast seadusest tulenevaid toiminguid sooritatakse esindaja kaudu, esitab esindaja isikut ja esindusõigust tõendava dokumendi.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

## § 5<sup>3</sup>. Taotluse vorm ja allkirjastamine

(1) Käesolevast seadusest tulenevate haldusaktide andmise ja toimingute sooritamise taotlemiseks peab esitama vormikohase taotluse.

(2) Taotluse allkirjastab isik isiklikult.

(3) Alla 15-aastase alaealise või kohtu poolt piiratud teovõimega isiku taotluse allkirjastab seadusjärgne esindaja.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

## § 5<sup>4</sup>. Teavitamine

Käesolevast seadusest tulenevatest haldusaktidest ja toimingutest teavitatakse isikut, kui teavitamine on ette nähtud seaduse või selle alusel antud õigustloova aktiga, tema poolt taotluses või avalduses näidatud kontaktandmete kohaselt või Eestis registreeritud elukoha aadressil.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

## § 5<sup>5</sup>. Riigilõiv

Toimingute sooritamise ja haldusaktide andmise taotluste läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

# II. peatükk SISSERÄNDE PIIRARV

## § 6. Sisserände piirarv

(1) Aastane sisserände piirarv on Eestisse sisserändavate välismaalaste piirarv, mis ei tohi ületada aastas 0,05% Eesti alalisest elanikkonnast. Sisserände piirarvu kehtestab Vabariigi Valitsus. Sisserände piirarvu raames võib siseminister kehtestada määrusega piirarvu jagunemise elamisloa taotlemise põhjuse ja elamisloa andmise aluse järgi, samuti ajalise jaotuse aasta piires. Sisserände piirarvu täitumise arvutamisel ei arvestata isikuid, kellel on õigus asuda Eestisse väljaspool sisserände piirarvu või kelle suhtes sisserände piirarv ei kehti.

(2) Igal eestlasel on õigus asuda Eestisse väljaspool sisserände piirarvu.

(2<sup>1</sup>) Sisserännu piirarvu alla ei arvata:

1) Eesti kodaniku ja Eestis elamisloa alusel elava välismaalase abikaasat, kellele antakse elamisluba § 12 2. lõike alusel;

2) Eesti kodaniku ja Eestis elamisloa alusel elava välismaalase alaealist ja täisealist last, vanemat ja vanavanemat ning eestkostetavat, kellele antakse elamisluba § 12 1. lõike punkti 3 alusel.

(3) Sisserände piirarv ei kehti Ameerika Ühendriikide ja Jaapani kodanike suhtes.

(4) Siseminister võib majandus- ja kommunikatsiooniministri, rahandusministri, kultuuriministri või haridus- ja teadusministri motiveeritud ettepaneku alusel arvata sisserände piirarvu alt välja konkreetse isiku, kelle Eestisse saabumine on vajalik, lähtudes riiklikust huvist majanduse, hariduse, teaduse või kultuuri arendamisel.

[RT I 2003, 88, 594- jõust. 08.01.2004]

### III. peatükk

[Kehtetu - RT I 1999, 25, 365- jõust. 01.01.2000]

### IV. peatükk VIISA

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

§ 9. [Kehtetu - RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

#### § 10. Viisa mõiste

Viisa on välismaalasele antav luba Eestisse sisenemiseks vastavalt riigipiiri seaduses (RT I 1994, 54, 902; 1997, 77, 1315; 1999, 25, 365; 2000, 86, 550; 2001, 23, 126; 2002, 58, 363; 63, 387; 90, 516; 102, 599; 2003, 23, 138; 26, 156; 51, 350; 88, 591; 2004, 2, 4) sätestatule ja Eestis ajutiseks viibimiseks vastavalt viisaga määratud tingimustele, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

#### § 10<sup>1</sup>. Viisaga kindlaks määratavad tingimused

(1) Viisaga määratakse kindlaks järgmised tingimused:

1) kehtivusaeg – ajavahemik, mille jooksul viisa kehtib ühe-, kahe- või mitmekordseks Eestisse sisenemiseks, Eestis viibimiseks ja Eestist lahkumiseks;

2) viibimisaeg – ajavahemik päevades, mille jooksul välismaalane võib Eestis viibida viisa kehtivusaja jooksul kokku;

3) kordsus – viisa kehtivusaja jooksul välismaalasele Eestisse sisenemiste lubatud arv;

[Punkt 4 jõustub Eesti täielikul ühinemisel Euroopa Liidu ühtse viisaruumiga]

4) territoriaalne kehtivus – ühe või mitme Euroopa Liidu ühtsesse viisaruumi kuuluva riigi territoorium või selle osa, kus välismaalane võib viibida tingimusel, et viisaruumi sisenetakse ja sealt lahkutakse territoriaalse kehtivusega määratud riigi territooriumi kaudu.

(2) Välismaalane on kohustatud Eestisse saabumise, Eestis viibimise ja Eestist lahkumise puhul järgima viisaga määratud tingimusi.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004; Eesti täielikul ühinemisel EL ühtse viisaruumiga]

#### § 10<sup>2</sup>. Viisa kehtivus

(1) Ühekordse viisa kehtivus lõpeb:

1) viisa kehtivusaja lõppemisel;

2) viibimisaaja lõppemisel, kui viisa kehtivusaeg ei lõpe varem;

3) välismaalase Eestist lahkumisel;

4) viibimisaaja ennetähtaegsel lõpetamisel;

5) viisa kehtetuks tunnistamisel.

(2) Mitmekordse viisa kehtivus lõpeb:

1) viisa kehtivusaja lõppemisel;

2) välismaalasele viisaga lubatud Eestisse sisenemiste arvu täitumisest arvates viisaga määratud viibimisaaja lõppemisel, kui viisa kehtivusaeg ei lõpe varem;

3) välismaalasele viisaga lubatud Eestisse sisenemiste arvu täitumisest arvates viisaga määratud viibimisaaja lõppemisel, kui välismaalane ei lahku Eestist varem;

4) välismaalasele viisaga lubatud Eestisse sisenemiste arvu täitumisest arvates välismaalase Eestist lahkumisel, kui viibimisaeg või kehtivusaeg ei lõpe varem;

5) viisa kehtetuks tunnistamisel.

(3) Hiljemalt viisa kehtivuse lõppemise ajaks on välismaalane kohustatud Eestist lahkuma.  
[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>3</sup>. Viisa liigid

Viisa liigid on:

- 1) lennujaama transiitviisa (liik A);
- 2) transiitviisa (liik B);
- 3) lühiajaline viisa (liik C);
- 4) pikaajaline viisa (liik D).

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>4</sup>. Lennujaama transiitviisa

(1) Lennujaama transiitviisa (liik A) võib anda välismaalasele sisenemiseks Eesti lennujaama rahvusvahelisse transiiditsoonis, seal viibimiseks ja sealt lahkumiseks järgmisesse transiitriiki või sihtriiki, kuhu välismaalasel on õiguslik alus siseneda.

(2) Lennujaama transiitviisa võib anda kehtivusajaga kuni kolm kuud.

(3) Lennujaama transiitviisa ei anna õigust Eestisse sisenemiseks ja Eestis viibimiseks.

(4) Lennujaama transiitviisat ei pea olema välismaalasel:

- 1) kes on rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooniga (RT II 2000, 2, 12) ühinenud riigi kodanikust lennukimeeskonnaliige;
- 2) kellel on kehtiv diplomaatiline pass, ametipass või teenistuspass;
- 3) kellel on Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi, Ameerika Ühendriikide, Andorra, Jaapani, Kanada, Monaco või San Marino pädeva asutuse poolt antud elamisluba, mis annab tingimusteta tagasipöördumise õiguse.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>5</sup>. Transiitviisa

(1) Transiitviisa (liik B) võib anda välismaalasele ühe- või kahekordseks Eestist läbisõiduks järgmisesse transiitriiki või sihtriiki, kuhu välismaalasel on õiguslik alus siseneda.

(2) Transiitviisa võib anda kehtivusajaga kuni kolm kuud.

(3) Transiitviisaga võib määrata viibimisaja kuni viis kalendripäeva järjest.

(4) Transiitviisa võib anda välismaalasele enam kui kahekordseks Eestist läbisõiduks järgmisesse transiitriiki või sihtriiki, kuhu välismaalasel on õiguslik alus siseneda juhul, kui see on vajalik ameti-, teenistus- või muude kohustuste täitmiseks.

(5) Käesoleva paragrahvi 4. lõikes nimetatud viisa võib anda kehtivusajaga kuni kuus kuud.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>6</sup>. Lühiajaline viisa

(1) Lühiajalise viisa (liik C) võib anda välismaalasele ühe- või mitmekordseks Eestisse sisenemiseks ja Eestis viibimiseks.

(2) Ühekordse lühiajalise viisa võib anda kehtivusajaga kuni kuus kuud.

(3) Mitmekordse lühiajalise viisa võib anda kehtivusajaga kuni viis aastat.

(4) Ühekordse lühiajalise viisa võib anda viibimisajaga kuni 90 kalendripäeva.

(5) Mitmekordse lühiajalise viisa võib anda viibimisajaga kuni 90 kalendripäeva kuue kuu jooksul, mida arvestatakse esimesest riiki sisenemise kalendripäevast arvates.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>7</sup>. Pikaajaline viisa

(1) Pikaajalise viisa (liik D) võib anda ühe- või mitmekordseks Eestisse sisenemiseks ja Eestis viibimiseks välismaalasele, kes on:

- 1) Välisministeeriumi akrediteeritud välismaist massiteabevahendit esindav ajakirjanik;
- 2) Eesti aukonsul;
- 3) enne viisa taotlemist registreerinud oma lühiajalise Eestis töötamise käesoleva seaduse § 13<sup>2</sup> kohaselt;
- 3<sup>1</sup>) välislepingus määratud isik, välislepingus sätestatud tingimustel;

4) käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud isiku abikaasa, alaealine laps või täisealine laps, kes ei ole tervisliku seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, kui ta saabub Eestisse koos nimetatud isikuga või Eestisse nimetatud isiku juurde.

(2) Pikaajalise viisa võib anda kehtivusajaga kuni kaksteist kuud, kui käesolev seadus või välisleping ei sätesta teisiti.

(3) Pikaajalise viisa võib anda viibimisajaga kolmest kuni kuue kuuni, kui välisleping ei sätesta teisiti.

(4) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktis 3 nimetatud välismaalasele võib anda pikaajalise viisa, millega lubatud ühe- või mitmekordne viibimisaeg kokku ei tohi ületada kuut kuud.

(5) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktis 3 nimetatud isiku abikaasale, alaealisele lapsele või täisealisele lapsele, kes ei ole tervisliku seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, antakse viisa samadel tingimustel kui nimetatud isikule.

[RT I 2005, 20, 128- jõust. 24.04.2005]

### § 10<sup>8</sup>. Diplomaatiline ja teenistusviisa

(1) Ametiasjus Eestist läbisõitvale või Eestisse lähetatud välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni diplomaatilist staatust omavale isikule võib anda diplomaatilise viisa B- või C-liiki viisana.

(2) Ametiasjus Eestisse lähetatud isikule, kellele tagatakse Eesti rahvusvaheliste kohustuste või välislepingu alusel Eesti territooriumil diplomaatiline puutumatus ja eesõigused, võib anda diplomaatilise viisa C-liiki viisana.

(3) Välisriigi diplomaatilise esinduse ja konsulaarasutuse ning rahvusvahelise organisatsiooni esinduse Eestisse akrediteeritud personalile, nende perekonnaliikmetele ja erapersonalile võib Välisministeerium anda mitmekordse diplomaatilise või teenistusviisa D-liiki viisana kehtivusajaga ja viibimisajaga kuni akrediteerimisaja lõppemiseni.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>9</sup>. Viisa andmise tingimused

(1) Viisa võib anda välismaalasele:

- 1) kellel on kehtiv ja Eesti poolt tunnustatud reisidokument;
- 2) kui on tõendatud tema kavandatava Eestis viibimise eesmärk ja põhjus ja need on kooskõlas välismaalase ajutist Eestis viibimist reguleerivates õigusaktides sätestatuga;
- 3) kui on tõendatud, et tema majutus- ja viibimiskulud on Eestis viibimise ajal kaetud;
- 4) kui ta tõendab kavatsust lahkuda Eestist hiljemalt viibimisaja lõppemisel;
- 5) kui on tõendatud, et tema kulud tagasipöördumiseks oma päritolumaale või Eestist lahkumiseks mõnda teise riiki, kuhu tal on õiguslik alus siseneda, on kaetud;
- 6) kellel on kehtiv tervisekindlustusleping, mis tagab tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise viisa kehtivusajal.

(2) Tervisekindlustuslepingut ei pea olema käesoleva seaduse §-s 17<sup>1</sup> sätestatud juhtudel või kui välismaalase ravikulud tasub muu riik või rahvusvaheline organisatsioon.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>10</sup>. Viisa andmisest keeldumise alused

(1) Viisat ei anta välismaalasele:

- 1) kes ei vasta käesoleva seaduse §-s 10<sup>9</sup> sätestatud viisa andmise tingimustele;
- 2) kes viisa taotlemisel on esitanud valeandmeid või võltsitud dokumente;
- 3) kelle suhtes kehtib sissesõidukeeld;
- 4) kelle suhtes esineb mõni sissesõidukeelu kohaldamise aluseks olev asjaolu;
- 5) kelle puhul on kahtlus, et tema Eestisse saabumine võib ohustada avalikku korda, ühiskondlikku turvalisust või riigi julgeolekut;
- 6) kes ei ilmu konsulaarametniku kutsel välisesindusse selgituste andmiseks viisa taotlemisel tähtsust omavate asjaolude kohta või täiendavaks isiku tuvastamiseks;
- 7) kellele viisa andmist siseministri poolt määratud Siseministeeriumi valitsemisala asutus ei kooskõlasta;
- 8) kui ilmnevad muud viisa andmist välistavad asjaolud.

(2) Viisa andmisest võib keelduda välismaalasele:

- 1) kes on Eestis viibinud kauem kui 90 kalendripäeva viisataotluse esitamisele eelnenud kuue kuu jooksul;
- 2) kes on Eestis toime pannud süüteo;
- 3) kellel on talle Eestis toimepandud süüteo eest määratud või mõistetud rahaline karistus tasumata;

- 4) kelle puhul on kahtlus, et tema Eestisse saabumise eesmärk ei vasta väidetavale eesmärgile;
- 5) kelle puhul on kahtlus, et ta ei lahku viisa lõppedes Eestist;
- 6) kelle puhul on kahtlus, et ta võib rikkuda viisa tingimusi või muid välismaalase Eestis viibimise tingimusi;
- 7) kelle usaldusväärsus on põhjust kahelda;
- 8) kelle viisa taotlemine ei ole põhjendatud;
- 9) kui ilmnevad muud viisa andmist välistavad asjaolud.

(3) Viisa andmisest keeldumist ei põhjendata.  
[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004; 01.03.2005]

### **§ 10<sup>11</sup>. Viisa taotlemine Eesti välisesinduses**

(1) Välismaalane esitab viisa taotlemiseks viisataotluse Eesti välisesindusele, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

(2) Välismaalane võib viisataotluse Eesti välisesindusele esitada posti teel, kui selles riigis, kus välismaalane püsivalt viibib, puudub Eesti välisesindus.

(3) Viisataotluse Eesti välisesindusele võib esitada esindaja kaudu.

(4) Kui välismaalase esindajaks on asukohariigi valitsusametuse või kohaliku omavalitsuse asutuse, välisesinduse või rahvusvahelise organisatsiooni kuller, ei pea ta esitama välismaalase esindamise õigust tõendavat dokumenti.

(5) Konsulaarametniku nõudmisel on viisa taotleja kohustatud ilmuma isiklikult välisesindusse selgituste andmiseks viisa taotlemisel tähtsust omavate asjaolude kohta või täiendavaks isiku tuvastamiseks.  
[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### **§ 10<sup>12</sup>. Viisa andmine Eesti välisesinduses**

(1) Viisa andmise või andmisest keeldumise otsustab konsulaarametnik.

(2) Enne viisa andmist on konsulaarametnik kohustatud viisa andmise kooskõlastama siseministri poolt määratud Siseministeeriumi valitsemisala asutustega Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.

(3) Konsulaarametnik otsustab viisa andmise või viisa andmisest keeldumise viisataotluses esitatud andmete ja viisataotlusele lisatud dokumentide, samuti muude isiku suhtes teada olevate asjaolude põhjal.  
[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004; 01.03.2005]

### **§ 10<sup>13</sup>. Viisa taotlemine piiripunktis**

(1) Viisat võib piiripunktis taotleda välismaalane:

- 1) kellel ei olnud võimalik objektiivsetest asjaoludest tulenevalt taotleda viisat Eesti välisesinduses;
- 2) kes on laevapere liige, kui tema viisa taotlemise eesmärgiks on Eesti sadamas asuval laeval laevapere liikmena töötamise alustamine või lõpetamine või tööle asumine teisele Eesti sadamas asuvale laevale;
- 3) kes taotleb viisa andmist humaansetel kaalutlustel;
- 4) kes saabub Eestisse lähtuvalt riiklikest huvidest Vabariigi Valitsuse liikme kutsel;
- 5) kes taotleb viisa andmist Eesti rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks.

(2) Viisa taotlemisel piiripunktis esitab taotleja viisataotluse isiklikult või esindaja kaudu.  
[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### **§ 10<sup>14</sup>. Viisa andmine piiripunktis**

(1) Üldjuhul piiripunktis viisat ei anta.

(2) Piiripunktis erandina viisa andmise või andmisest keeldumise otsustab siseminister. Siseminister võib volitada Siseministeeriumi kõrgemat ametnikku otsustama viisa andmist või viisa andmisest keeldumist.

(3) Piiripunktis erandina diplomaatilise viisa andmise või andmisest keeldumise otsustab välisminister. Välisminister võib volitada Välisministeeriumi kõrgemat ametnikku otsustama diplomaatilise viisa andmist või diplomaatilise viisa andmisest keeldumist.

(4) Piiripunktis võib anda:

- 1) ühekordse transiitviisa viibimisajaga kuni viis kalendripäeva;
- 2) ühekordse lühiajalise viisa viibimisajaga kuni 15 kalendripäeva.

(5) Käesoleva seaduse § 10<sup>13</sup> 1. lõike punktides 1 ja 2 nimetatud välismaalasele võidakse piiripunktis anda viisa, kui:

- 1) ta vastab käesoleva seaduse §-s 10<sup>9</sup> sätestatud viisa andmise tingimustele;



2) tema suhtes ei esine käesoleva seaduse §-s 10<sup>10</sup> sätestatud viisa andmisest keeldumise aluseks olevaid asjaolusid;

3) ta tõendab ettenägematuid ja tungivaid asjaolusid Eestisse sisenemiseks.

(6) Käesoleva seaduse § 10<sup>13</sup> 1. lõike punktis 3 nimetatud välismaalane peab nõudmisel esitama dokumendid, mis tõendavad humaanseid asjaolusid.

(7) Viisa andmine või andmisest keeldumine otsustatakse viisataotluses esitatud andmete ja viisataotlusele lisatud dokumentide, samuti muude isiku suhtes teada olevate asjaolude põhjal.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>15</sup>. Viisa andmise vormistamine

Viisa andmine vormistatakse viisakleebise kandmisega välismaalase reisidokumenti või reisidokumendi vahelehele.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>16</sup>. Välismaalase Eestisse kutsumine

(1) Välismaalase Eestisse kutsujaks (edaspidi käesolevas peatükis *kutsuja*) võib olla:

- 1) püsivalt Eestis viibiv teovõimeline Eesti kodanik;
- 2) elamisloa omav ja püsivalt Eestis viibiv teovõimeline välismaalane;
- 3) riigi või kohaliku omavalitsuse asutus;
- 4) Eestis seadusega ettenähtud registrisse kantud juriidiline isik.

(2) Välismaalase Eestisse kutsumiseks peab kutsuja vormistama viisakutse.

(3) Viisakutsega võtab kutsuja kohustuse võtta välismaalane Eestis vastu, tagada tema majutamine, kanda tema Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kulud, sealhulgas transpordikulud, mis kantakse seoses välismaalase Eestist väljasaatmisega.

(4) Kui kutsujaks on füüsiline isik, peab ta omama Eestis registreeritud elukohta.

(5) Kui füüsilisest isikust kutsuja kavatseb majutada välismaalase oma eluruumis, peab ta Kodakondsus- ja Migratsiooni ameti nõudmisel tõendama majutamiseks sobiliku eluruumi olemasolu.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>17</sup>. Viisakutse esitamine

(1) Kui kutsuja on füüsiline või eraõiguslik juriidiline isik, esitatakse viisakutse Kodakondsus- ja Migratsiooni ametile kinnitamiseks.

(2) Riigi või kohaliku omavalitsuse asutuse viisakutse allkirjastab riigi või kohaliku omavalitsuse asutuse juht.

(3) Juriidilise isiku viisakutse allkirjastab juriidilise isiku nimel allkirjaõigust omav isik, kes peab olema teovõimeline Eesti kodanik või Eestis elamisloa alusel viibiv teovõimeline välismaalane.

(4) Viisakutse on viisa taotlemiseks kehtiv kuus kuud selle kinnitamise päevast arvates.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004; 01.03.2005]

### § 10<sup>18</sup>. Viisakutse kinnitamine või sellest keeldumine

(1) Viisakutse kinnitamise või selle kinnitamisest keeldumise otsustab Kodakondsus- ja Migratsiooni amet.

(2) Viisakutse kinnitamisest keeldutakse, kui:

1) käesoleva seaduse §-s 10<sup>16</sup> sätestatud välismaalase Eestisse kutsumise või §-s 10<sup>17</sup> sätestatud viisakutse esitamise tingimused ei ole täidetud;

2) viisakutses või viisakutse kinnitamisel on esitatud valeandmeid või viisakutsele lisatud dokumendid on võltsitud;

3) kutsutava välismaalase eeldatavad Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kulud ületavad kutsuja viimase kuue kuu legaalse sissetuleku, millest on maha arvatud perekonna toimetuleku piir kroonides sama ajavahemiku kohta;

4) kutsuja on keeldunud Kodakondsus- ja Migratsiooni ameti poolt nõutud dokumentide ja andmete esitamisest;

5) kutsuja on varem täitmata jätnud käesoleva seaduse § 10<sup>16</sup> 3. lõikes nimetatud kohustuse;

6) kutsuja suhtes on algatatud pankrotimenetlus või välja kuulutatud pankrot;

7) kutsuja suhtes on alustatud kriminaalmenetlust karistusseadustiku (RT I 2001, 61, 364; 2002, 86, 504; 82, 480; 105, 612; 2003, 4, 22; 83, 557; 90, 601; 2004, 7, 40) sätte alusel, mille sanktsioon näeb ette vabadusekaotuse;

8) kutsujat on karistatud vangistusega ja karistus on pööratud täitmisele;

9) kutsuja usaldusväärsuses või välismaalase Eestisse kutsumise motiivides on põhjust kahelda;

10) välismaalase puhul, keda kutsuja soovib Eestisse kutsuda, esineb viisa andmisest keeldumise aluseks olev asjaolu.

(3) Kui kutsuja majanduslik olukord võimaldab ilmselgelt kanda kutsutava välismaalase eeldatavad Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kulud, võib Kodakondsus- ja Migratsiooniamet jätta käesoleva paragrahvi 2. lõike punkti 3 kohaldamata.

(4) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet otsustab viisakutse kinnitamise või kinnitamisest keeldumise viisakutse esitatud andmete ja viisakutsele lisatud dokumentide, samuti muude kutsuja või kutsutava välismaalase suhtes teada olevate asjaolude põhjal.

(5) Kutsuja kirjalikul taotlusel põhjendab Kodakondsus- ja Migratsiooniamet viisakutse kinnitamisest keeldumist kirjalikult.

(6) Viisakutse kinnitamisest keeldumist ei põhjendata, kui viisakutset ei kinnitata käesoleva paragrahvi 2. lõike punktis 9 või 10 nimetatud asjaolu tõttu.

(7) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet tunnistab kinnitatud viisakutse kehtetuks, kui enne välismaalasele viisa andmist ilmnevad asjaolud, mis oleksid olnud aluseks viisakutse kinnitamisest keeldumiseks.  
[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>19</sup>. Viibimisaja pikendamine

(1) Viisaga määratud viibimisaega üldjuhul ei pikendata.

(2) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet võib erandina viibimisaega pikendada, kui:

1) viibimisaja pikendamist toetab lähtuvalt riiklikest huvidest Vabariigi President, Riigikogu juhatuse liige, Vabariigi Valitsuse liige, õiguskantsler, riigikontrolör, Riigikohtu esimees või kaitsejõudude juhataja;

2) on ilmnenud asjaolu, mis ei olnud enne viisa alusel Eestisse saabumist välismaalasele teada, või uus asjaolu, mis tekkis pärast viisa andmist ja välismaalase Eestisse saabumist.

(3) Käesoleva paragrahvi 2. lõike punktis 2 nimetatud asjaoludena käsitatakse vääramatut jõudu (*force majeure*), meditsiinilisi, humanseid, tõsiseid kutsealaseid või isiklikke põhjusi, mis eeldavad välismaalase jätkuvat Eestis viibimist või takistavad tema Eestist lahkumist.

(4) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet otsustab viibimisaja pikendamise või pikendamisest keeldumise viibimisaja pikendamise taotluses esitatud andmete ja viibimisaja pikendamise taotlusele lisatud dokumentide, samuti muude välismaalase suhtes teada olevate asjaolude põhjal.

(5) Viibimisaja pikendamise taotluse esitamine ei ole välismaalase Eestis viibimise seaduslikuks aluseks ega lükka tema Eestist lahkumise kohustuse täitmist edasi.  
[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>20</sup>. Viibimisaja pikendamise taotluse esitamise tähtaeg

(1) Viibimisaja pikendamise taotlus tuleb esitada hiljemalt kolm tööpäeva enne viibimisaja lõppemist.

(2) Välismaalane võib erandina esitada viibimisaja pikendamise taotluse käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud tähtajast hiljem, kuid hiljemalt viibimisaja viimasel päeval, kui välismaalane tõendab, et viibimisaja pikendamise taotlemise põhjus ilmnis või tekkis pärast nimetatud tähtaega.  
[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>21</sup>. Viibimisaja pikendamise taotlemine

(1) Viibimisaja pikendamise taotlemiseks peab välismaalane või tema esindaja ilmuma isiklikult Kodakondsus- ja Migratsiooniametisse.

(2) Viibimisaja pikendamise taotlemiseks tuleb esitada viibimisaja pikendamise taotlus.

(3) Viibimisaja pikendamist taotleval välismaalasel peab olema tervisekindlustusleping, mis tagab tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise Eestis viibimise ajal. Tervisekindlustuslepingut ei pea olema käesoleva seaduse §-s 17<sup>1</sup> sätestatud juhtudel või kui nimetatud kulud tasub muu riik või rahvusvaheline organisatsioon.

(4) Viibimisaja pikendamise taotlemisel peab välismaalane tõendama käesoleva seaduse § 10<sup>19</sup> 2. lõike punktis 2 nimetatud asjaolusid.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>22</sup>. Viibimisaja pikendamisest keeldumine

(1) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet keeldub viibimisaja pikendamisest, kui:

- 1) välismaalase suhtes esineb käesoleva seaduse §-s 10<sup>10</sup> sätestatud viisa andmisest keeldumise aluseks olev asjaolu;
- 2) viibimisaja pikendamise taotlus ei ole esitatud tähtaegselt;
- 3) viibimisaja pikendamise taotlemisel on esitatud valeandmeid või võltsitud dokumente;
- 4) välismaalane ei esita Kodakondsus- ja Migratsiooniameti nõudmisel ja määratud tähtajaks andmeid ja dokumente;
- 5) on kahtlus, et välismaalase viibimisaja pikendamise eesmärk ei vasta tegelikule Eestis jätkuva viibimise eesmärgile;
- 6) välismaalase viibimisaja pikendamise taotlus ei ole põhjendatud;
- 7) välismaalase või kutsuja usaldusväärsuses on põhjust kahelda;
- 8) välismaalase reisidokument ei vasta kehtestatud nõuetele;
- 9) välismaalasel puudub kehtiv reisidokument;
- 10) esinevad muud viibimisaja pikendamist välistavad asjaolud.

(2) Viibimisaja pikendamisest keeldumist ei põhjendata.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>23</sup>. Viibimisaja pikendamise vormistamine

(1) Viibimisaja pikendamise vormistab Kodakondsus- ja Migratsiooniamet viisakleebise kandmisega välismaalase reisidokumenti.

(2) Viibimisaja pikendamise vormistamiseks peab taotleja või tema esindaja ilmuma isiklikult Kodakondsus- ja Migratsiooniametisse.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>24</sup>. Viibimisaja ennetähtaegne lõpetamine

(1) Viibimisaja ennetähtaegsel lõpetamisel lühendatakse viisaga lubatud viibimisega ühekordselt.

(2) Viibimisaja võib ennetähtaegselt lõpetada ka käesoleva seaduse § 5<sup>1</sup> 1. lõike punktides 5 ja 6 nimetatud alusel Eestis viibiva välismaalase puhul.

(3) Viibimisaja lõpetab ennetähtaegselt Välisministeerium, Kodakondsus- ja Migratsiooniamet, Piirivalveamet või siseministri poolt määratud politseiasutus.

(4) Viibimisaja võib ennetähtaegselt lõpetada igal ajal enne välismaalase Eestisse saabumist, piiripunktis või välismaalase Eestis viibimise ajal.

(5) Viibimisaja võib ennetähtaegselt lõpetada, kui:

- 1) välismaalasel või tema Eestisse kutsujal puuduvad nõutavad piisavad rahalised vahendid välismaalase Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kulude kandmiseks või välismaalase majutuse tagamiseks;
- 2) välismaalase tervisekindlustusleping lõpeb enne lubatud viibimisaja lõppemist;
- 3) viibimisaja andmise või pikendamise põhjuseks olnud asjaolu on ära langenud või lõppenud.

(6) Mitmekordse viisaga lubatud viibimisaja ennetähtaegne lõpetamine ei lõpeta viisa kehtivusaega.

(7) Käesoleva seaduse § 5<sup>1</sup> 1. lõike punktides 5 ja 6 nimetatud alusel Eestis viibiva välismaalase viibimisaja võib ennetähtaegselt lõpetada ka § 10<sup>25</sup> 4. lõikes nimetatud asjaolu ilmnemisel.

(8) Viibimisaja ennetähtaegset lõpetamist ei põhjendata.

(9) Viibimisaja ennetähtaegsel lõpetamisel enne välismaalase Eestisse saabumist või piiripunktis välismaalast Eestisse ei lubata ja ta saadetakse tagasi riigipiiri seaduses sätestatud korras.

(10) Viibimisaja ennetähtaegsel lõpetamisel on välismaalane kohustatud viivitamata Eestist lahkuma.

Lahkumiskohustus võidakse viivitusega täita väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses sätestatud korras.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

## § 10<sup>25</sup>. Viisa kehtetuks tunnistamine

- (1) Viisa kehtetuks tunnistamisel lõpetatakse ennetähtaegselt viisa kehtivusaeg.
- (2) Viisa tunnistab kehtetuks Välisministeerium, Kodakondsus- ja Migratsiooniamet, Piirivalveamet või siseministri poolt määratud politseiasutus.
- (3) Viisa võib kehtetuks tunnistada igal ajal enne välismaalase Eestisse saabumist, piiripunktis või välismaalase Eestis viibimise ajal.
- (4) Viisa tunnistatakse kehtetuks, kui:
  - 1) pärast viisa andmist ilmneb või tekib asjaolu, mis on viisa andmisest keeldumise aluseks;
  - 2) viisa andmise põhjuseks olnud asjaolu on oluliselt muutunud või ära langenud;
  - 3) välismaalase suhtes ilmneb sissesõidukeelu kohaldamise või sissesõidukeeldu kohaldamata riiki mittelubamise aluseks olev asjaolu;
  - 4) välismaalane töötab Eestis seadusliku aluseta;
  - 5) välismaalane on Eestis viibides toime pannud süüteo;
  - 6) ilmnevad muud viisa kehtetuks tunnistamise alused.
- (5) Viisa kehtetuks tunnistamist ei põhjendata.
- (6) Kui välismaalane saabus Eestisse füüsilise või juriidilise isiku kutsel, loetakse viisa kehtetuks tunnistamine välismaalasele teatavaks tehtuks tema Eestisse kutsuja teavitamisega.
- (7) Viisa kehtetuks tunnistamisel on Eestis viibiv välismaalane kohustatud viivitamata Eestist lahkuma. Lahkumiskohustus võidakse viivitusega täita väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses sätestatud korras. [RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

## § 10<sup>26</sup>. Viisaregister

- (1) Viisataotleste, viisakutsete ja viibimisaja pikendamise taotluste ning viisa andmise, andmisest keeldumise, viibimisaja pikendamise, pikendamisest keeldumise, viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise, viisa kehtetuks tunnistamise ning ajutiselt riiki saabuvate ja ajutiselt riigis viibivate välismaalaste piiriületuste kohta peetakse riiklikku viisaregistrit.
- (2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud riikliku viisaregistri asutab Vabariigi Valitsus määrusega. [RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

## § 10<sup>27</sup>. Viisamenetluse vaidlustamine

- (1) Viisakutse kinnitamise, viibimisaja pikendamise, viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise ja viisa kehtetuks tunnistamise menetluse peale võib kümne päeva jooksul menetlustoimingu tegemise päevast arvates esitada kaebuse halduskohtule.
- (2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud kaebuse esitamine ei ole aluseks välismaalase Eestisse saabumiseks, jätkuvaks Eestis viibimiseks ega lükka välismaalase Eestist lahkumise kohustuse täitmist edasi. [RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

## § 10<sup>28</sup>. Viisaasjade korraldamine

- (1) Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega:
  - 1) viisa andmise, viisakutse kinnitamise ja viibimisaja pikendamise taotlemisel esitatavate dokumentide ja andmete loetelu;
  - 2) viisa andmise ja andmisest keeldumise, viisakutse kinnitamise ja kinnitamisest keeldumise, viibimisaja pikendamise ja pikendamisest keeldumise ning viibimisaja ennetähtaegse lõpetamise ja viisa kehtetuks tunnistamise tähtajad;
  - 3) viisa andmise otsustamisel kooskõlastuse andmise korra ja tähtajad;
  - 4) käesolevas peatükis nimetatud kulude kandmiseks piisavate rahaliste vahendite määra ja tervisekindlustuslepingu kindlustussumma määra.
- (2) Vabariigi Valitsus võib sõlmida välisriikidega viisavaba liikumise kokkuleppeid ning loobuda ühepoolselt viisanõudest.
- (3) Siseminister kehtestab määrusega:
  - 1) viisakutse vormi ja täitmise nõuded;
  - 2) viibimisaja pikendamise taotluse vormi ja täitmise nõuded.
- (4) Välisminister kehtestab määrusega:
  - 1) nende riikide nimekirja, mille kodanikud või mille poolt välja antud reisidokumentide kasutajad vajavad lennujaama transiitviisat;
  - 2) diplomaatilise ja teenistusviisa andmise, pikendamise ja kehtetuks tunnistamise korra;

- 3) viisataotluse vormi ja täitmise nõuded;
- 4) viisakleebise vormi.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 10<sup>29</sup>. Euroopa Liidu ühtse viisa alase teabevahetuse korraldamine

(1) Euroopa Liidu ühtse viisa alast teabevahetust korraldab Siseministeerium või siseministri poolt määratud Siseministeeriumi valitsemisala valitsusasutus.

(2) Euroopa Liidu ühtse viisa alast teabevahetust korraldatakse siseriiklikult viisaregistri vahendusel.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

## IV<sup>1</sup>. peatükk ELAMISLUBA JA TÖÖLUBA

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 11. Elamisluba

(1) Elamisluba on:

- 1) tähtjaline, mis antakse kehtivusega kuni viis aastat;
- 2) alaline.

(1<sup>1</sup>) Tähtjalise elamisloa kehtivusaja määramisel arvestatakse elamisloa andmise või pikendamise aluseks olevate asjaolude või muude asjas tähtsust omavate asjaolude tõendatust ja muutumise võimalikkust antava või pikendatava elamisloa kehtivusajal.

(2) Tähtjalist elamisluba pikendatakse välismaalase taotluse alusel, kui elamisloa andmise alus ei ole ära langenud ja puudub elamisloa pikendamisest keeldumise alus ja kui elamisloa pikendamine on põhjendatud.

(3) Antava tähtjalise elamisloa kehtivusaeg välismaalasele, kes on püsivalt viibinud Eestis tähtjalise elamisloa alusel vähemalt kümme aastat järjest, on viis aastat ja seda pikendatakse välismaalase taotluse alusel viieks aastaks korraga, välja arvatud juhul, kui välismaalane taotleb tähtjalist elamisluba või selle pikendamist lühemaks ajaks.

(4) Tähtjalise elamisloa taotluse esitamiseks ja elamisloa andmete reisidokumenti kandmiseks peab välismaalane isiklikult pöörduma selleks pädevasse asutusse.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 11<sup>1</sup>. Elamisloa taotlemine

(1) Välismaalane esitab tähtjalise elamisloa taotluse Eesti välisesindusele, kes edastab selle pärast taotleja isiku tuvastamist menetlemiseks Kodakondsus- ja Migratsiooniametile.

(2) Kodakondsus- ja Migratsiooniametist võib tähtjalist elamisluba taotleda:

- 1) eestlane, tema abikaasa ja alaealine laps;
- 2) Eesti kodaniku abikaasa ja alaealine laps;
- 3) Eestis elamisloa alusel elavast välismaalasesest põlvnevale alla üheaastasele lapsele;
- 4) välismaalane tegevuseks riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse osalusega rahvusvahelise koostööprogrammi raames;
- 5) välismaalane, kes viibib Eestis tähtjalise elamisloa alusel ja taotleb uut tähtjalist elamisluba;
- 6) välismaalane, kellele on Kodakondsus- ja Migratsiooniamet selleks erandina loa andnud tingimusel, et välismaalasel puudub mõjuvatel põhjustel võimalus taotleda elamisluba Eesti välisesinduses;
- 7) välismaalane, kellele on siseminister Vabariigi Valitsuse liikme motiveeritud ettepaneku alusel selleks loa andnud põhjusel, et tema Eestisse saabumine on vajalik, lähtudes riiklikust huvist;
- 8) välismaalane, kes on riigi kodanik, kellega Eesti on sõlminud lepingu viisavaba liikumise kohta või kelle puhul Eesti on ühepoolselt loobunud viisanõudest, ning nimetatud välismaalase abikaasa ja alaealine laps;
- 9) käesoleva seaduse § 6 3. ja 4. lõikes nimetatud välismaalane ning tema abikaasa ja alaealine laps;
- 10) välismaalane, kes asus Eestisse elama enne 1990. aasta 1. juulit ega ole pärast nimetatud tähtaega lahkunud elama mõnda teise riiki ning kellele ei ole keeldutud elamisluba andmast või elamisluba pikendamast või kelle elamisluba ei ole tunnistatud kehtetuks.

(3) Käesoleva paragrahvi 2. lõike punktis 5 nimetatud õigust ei ole välismaalasel, kellel on elamisluba õppimiseks ning kes taotleb elamisluba töötamiseks.

(4) Välismaalane on kohustatud tõendama käesoleva paragrahvi 2. lõike punktides 6 ja 10 toodud asjaolusid.  
[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

## § 12. Elamisloa andmise alused

(1) Tähtajalise elamisloa võib anda välismaalasele:

- 1) töötamiseks;
- 1<sup>1</sup>) ettevõtluseks;
- 2) õppimiseks õppeasutuses vastavalt õppeasutuse taotlusele;
- 3) elama asumiseks Eestis alaliselt elava lähedase sugulase juurde;
- 4) kelle püsiv legaalne sissetulek tagab tema äraelamise Eestis;
- 5) kelle elamisloa taotlus põhineb välislepingul.

(2) Välismaalasele, kes on abielus Eestis alaliselt elava isikuga, võib anda tähtajalise elamisloa.

(2<sup>1</sup>) Välisriigi relvajõududes teeninud, sealt reservi arvatud või erru läinud välismaalasele, kelle suhtes kohaldub «Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni vaheline kokkulepe Vene Föderatsiooni relvajõudude pensionäride sotsiaalsete tagatiste küsimustes Eesti Vabariigi territooriumil» (RT II 1995, 46, 203), samuti tema abikaasale ja alaealisele lapsele antakse tähtajaline elamisluba ja seda pikendatakse juhul, kui välismaalane ei ohusta Eesti riigi julgeolekut.

(2<sup>2</sup>) Käesoleva paragrahvi 2<sup>1</sup>. lõikes nimetatud välismaalase lesele ja tema täisealisele lapsele võidakse anda tähtajaline elamisluba. Alalise elamisloa võib nimetatud isikutele anda käesoleva paragrahvi 3. ja 3<sup>2</sup>. lõikes sätestatud tingimuste täitmise korral.

(2<sup>3</sup>) Käesoleva paragrahvi 2<sup>1</sup>. lõikes nimetatud välismaalasele ega tema abikaasale ja alaealisele lapsele ei laiene käesoleva seaduse § 20 1. lõige.

(3) Alalise elamisloa võib anda välismaalasele, kes on Eestis elanud tähtajalise elamisloa alusel viimase viie aasta jooksul vähemalt kolm aastat ning kellel on Eestis kehtiv elamisluba, elukoht ja püsiv legaalne sissetulek Eestis äraelamiseks, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti. Alalist elamisluba ei anta välismaalasele, kes on saanud Eestis elamisloa käesoleva paragrahvi 1. lõike punkti 1 või 2 alusel, või käesoleva paragrahvi 2<sup>1</sup>. lõikes nimetatud isikule.

(3<sup>1</sup>) Alalise elamisloa võib anda Eestis elava Eesti kodaniku või Eestis alalise elamisloa alusel elava välismaalase alaealisele lapsele, välja arvatud juhul, kui ta elab välisriigis ja soovib elama asuda Eestisse.

(3<sup>2</sup>) Elamisloa pikendamise või alalise elamisloa andmise täiendavaks tingimuseks on Eesti elukoha registreerimine rahvastikuregistris.

(4) Elamisluba ei anta ega pikendata välismaalasele:

1) kes on esitanud valeandmeid (sealhulgas oma varasema tegevuse kohta) viisa, elamis- või tööloa taotlemisel või nende pikendamise taotlemisel;  
[RT III 2004, 20, 224- jõust. 21.06.2004 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 21. juuni 2004. a otsus nr 3-4-1-9-04 tunnistab välismaalaste seaduse § 12 lõike 4 punkti 1 ja § 12 lõike 5 põhiseadusvastaseks osas, mis ei näe pädevale riigiasutusele ette kaalutusõigust elamisloa andmisest keeldumisel valeandmete esitamise tõttu.]

2) kes ei järgi põhiseaduslikku korda ning ei täida Eesti seadusi;

3) kelle tegevus on olnud või on põhjendatud alus arvata, et see on olnud või on suunatud Eesti riigi ja tema julgeoleku vastu;

4) kes on õhutanud või õhutab või on põhjendatud alus arvata, et ta on õhutanud või õhutab rahvuslikku, rassilist, usulist või poliitilist vihkamist või vägivalda;

5) kes on toime pannud kuriteo, mille eest talle on mõistetud vabadusekaotus kestusega üle ühe aasta ja kelle karistus ei ole kustunud või kustutatud või karistusandmed ei ole karistusregistrist kustutatud;

6) kes on välisriigi relvajõudude tegevteenistuses;

7) kes on teeninud kaadrisõjaväelasena välisriigi relvajõududes, sealt reservi arvatud või erru läinud;

8) keda on kriminaalkorras korduvalt karistatud tahtlike kuritegude eest;

9) kelle kohta on andmeid või on põhjendatud alus arvata, et ta kuulub kuritegelikku ühendusse, et ta on seotud narkootikumide või psühhotroopsete ainete või isikute ebaseadusliku toimetamisega üle riigipiiri, et ta kuulub terroristlikku ühendusse või on toime pannud terroristliku akti või et ta on seotud rahapesuga;

10) kes töötab või on põhjendatud alus arvata, et ta töötab välisriigi luure- või julgeolekuteenistuses, või ta on olnud või on põhjendatud alus arvata, et ta on olnud välisriigi luure- või julgeolekuteenistuses ning tema vanus, auaste või muud asjaolud ei välista tema kutsumist teenistusse tema kodakondsusjärgse riigi julgeoleku- või relvajõududesse või teistesse relvastatud formeeringutesse;

[RT III 2001, 7, 75- jõust. 05.03.2001 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 5. märtsi 2001. a otsus nr 3-4-1-2-01 tunnistab välismaalaste seaduse § 12 lõike 4 punkti 10 ja § 12 lõike 5 põhiseadusvastaseks ja kehtetuks osas, mis ei anna võimalust teha erandit elamisloa andmiseks või pikendamiseks välismaalasele, kes on olnud või kellest on põhjust arvata, et ta on olnud välisriigi luure- või julgeolekuteenistuses.]

- 11) kes on saanud või on põhjendatud alus arvata, et ta on saanud eriväljaõppe või eriettevalmistuse dessantoperatsioonideks või diversiooni või sabotaaži alal või muu eriväljaõppe, mille käigus omandatud teadmisi ja oskusi saab vahetult rakendada illegaalsete relvaformeeringute ülesehitamisel või väljaõppel;
- 12) kes on osalenud või on põhjendatud alus arvata, et ta on osalenud karistusoperatsioonides tsiviilelanikkonna vastu;
- 13) kelle puhul on põhjendatud alus arvata, et ta on toime pannud inimsusevastaseid kuritegusid või sõjakuritegusid;
- 14) käesoleva lõike punktides 6, 7, 10, 11 ja 12 nimetatud isiku abikaasale ja alaealisele lapsele;
- 15) kelle suhtes kehtib sissesõidukeeld.

(5) Käesoleva paragrahvi 4. lõike punktides 5–8 ja 14 loetletud välismaalasele võidakse erandina anda tähtajaline elamisloa ja seda pikendada, kui tema suhtes ei ole tuvastatud käesoleva paragrahvi 4. lõike punktides 1–4, 9–13 ja 15 nimetatud asjaolu.

[RT III 2001, 7, 75- jõust. 05.03.2001 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 5. märtsi 2001. a otsus nr 3-4-1-2-01 tunnistab välismaalaste seaduse § 12 lõike 4 punkti 10 ja § 12 lõike 5 põhiseadusvastaseks ja kehtetuks osas, mis ei anna võimalust teha erandit elamisloa andmiseks või pikendamiseks välismaalasele, kes on olnud või kellest on põhjust arvata, et ta on olnud välisriigi luure- või julgeolekuteenistuses.]

[RT III 2004, 20, 224- jõust. 21.06.2004 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 21. juuni 2004. a otsus nr 3-4-1-9-04 tunnistab välismaalaste seaduse § 12 lõike 4 punkti 1 ja § 12 lõike 5 põhiseadusvastaseks osas, mis ei näe pädevale riigiasutusele ette kaalutusõigust elamisloa andmisest keeldumisel valeandmete esitamise tõttu.]

(6) Käesoleva paragrahvi 4. lõike punktides 1–4, 6 ja 8–13 loetletud asjaolusid käsitletakse ohuna Eesti riigi julgeolekule.

(7) Käesoleva paragrahvi 4. lõike punktid 6, 7 ja 10 ei laiene NATO liikmesriigi kodanikule ning sama lõike punkt 14 tema abikaasale ja alaealisele lapsele.

(8) Elamisloa andmisest keeldutakse, kui taotluse suhtes otsuse tegemise ajaks on sisserände piirarv täitunud.

(õ) 6.02.2006 10:30

(9) Elamisloa andmisest ja pikendamisest keeldutakse, kui:

- 1) elamisloa andmise või pikendamise alus on ära langenud;
- 2) välismaalane ei vasta käesolevas seaduses kehtestatud elamisloa andmise või pikendamise tingimustele;
- 3) elamisloa andmise või pikendamise taotlus ei ole põhjendatud;
- 4) isik on võtnud kohustuse Eesti Vabariigist lahkuda, saanud rahvusvahelise abiprogrammi kaudu elamispinna välismaal või saanud Eestist lahkumiseks toetust.

[RT I, 09.07.2012, 1- jõust. 03.07.2012 - Riigikohtu üldkogu kohtuotsus tunnistab kuni 1. oktoobrini 2010 kehtinud välismaalaste seaduse § 12<sup>3</sup> lg 5 koostoimes sama seaduse § 12 lg 9 p-ga 4 põhiseadusvastaseks osas, milles need keelasid ilma kaalutusõigusega anda tähtajalise elamisloa välismaalaste seaduse § 12<sup>3</sup> lg 1 p-s 3 sätestatud alusel.]

(10) Välismaalasele elamisloa andmisest või pikendamisest võib keelduda, kui:

- 1) välismaalase suhtes esineb mõni sissesõidukeelu kohaldamise aluseks olev asjaolu;
- 2) on alust arvata, et välismaalase Eestis viibimine võib ohustada avalikku korda, ühiskondlikku turvalisust, kõlblust või teiste isikute õigusi või huve;
- 3) välismaalane on Eestis või välisriigis toime pannud õigusrikkumise;
- 4) välismaalane on rikkunud välismaalaste Eestisse saabumise, Eestis viibimise, Eestist lahkumise, Eestis töötamise või riigipiiri ületamise tingimusi;
- 5) on alust arvata, et välismaalase Eestisse saabumise eesmärk ei vasta väidetavale eesmärgile;
- 6) on alust arvata, et välismaalane ei lahku viibimisaluse lõppedes Eestist;
- 7) välismaalasel on talle Eestis toimepandud süüteo eest määratud või mõistetud rahaline karistus tasumata;
- 8) välismaalasel on tema Eestis viibimise või Eestist lahkumise kulud tasumata.

(11) Kui välismaalase suhtes on üheaegselt menetluses mitu elamisloa taotlust, tehakse otsus välismaalase valikul ainult ühe elamisloa taotluse suhtes. Kui välismaalane ei teavita otsuse tegemiseks pädevat haldusorganit, millise elamisloa taotluse suhtes ta soovib otsuse tegemist, tehakse otsus kõige hiljem esitatud elamisloa taotluse osas ja ülejäänud elamisloa taotlused jäetakse läbi vaatamata.

[Õiendid, RT I 2004, 61]

## § 12<sup>1</sup>. Elamisloa andmine abikaasa juurde elama asumiseks

(1) Tähtajalise elamisloa võib anda välismaalasele elama asumiseks Eestis püsivalt elava Eesti kodanikust abikaasa või alalise elamisloa alusel ja vähemalt viis aastat Eestis elanud välismaalast abikaasa juurde, kui abikaasade vahel on olemas tihe majanduslik side ja psühholoogiline sõltuvus, perekond on püsiv ja abielu ei ole fiktiivne ning elamisloa taotlus on põhjendatud.

(1<sup>1</sup>) Tähtajalise elamisloa võib anda välismaalasele elama asumiseks abikaasa juurde, kui abikaasa on saanud elamisloa töötamiseks käesoleva seaduse § 13<sup>2</sup> 1. lõike punktides 1–7 või 1<sup>1</sup>. lõikes nimetatud juhtudel, elamisloa ettevõtluseks või elamisloa õppimiseks doktoriõppes.

(1<sup>2</sup>) Eesti kodanikust abikaasa suhtes, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, ei kohaldata püsivalt Eestis elamise nõuet, kui perekond asub koos Eestisse elama.

(1<sup>3</sup>) Käesoleva paragrahvi 1<sup>1</sup>. lõikes nimetatud juhul ei tohi välismaalasele antava elamisloa kehtivusaeg ületada abikaasa, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti, elamisloa kehtivusaega.

(2) Kui välismaalane taotleb elama asumist Eestis elava abikaasa juurde, peab tema abikaasa omama püsivat legaalselt sissetulekut, mis tagab perekonna ülalpidamise Eestis, või peab abikaasade ühine püsiv legaalne sissetulek tagama perekonna ülalpidamise Eestis, perekonnal peab olema registreeritud elukoht ja tegelik eluruum Eestis ning välismaalasel peab olema kindlustusleping, mis tagaks tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise, taotletava elamisloa kehtivusajal.

(2<sup>1</sup>) Käesoleva paragrahvi 1<sup>1</sup>. lõikes nimetatud juhul ei kohaldata elamisloa andmise tingimusena käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud registreeritud elukoha ja tegeliku eluruumi osas.

(3) Välismaalasele, kes on olnud abielus Eestis seaduslikult elava isikuga vähem kui kolm aastat, antava tähtajalise elamisloa kehtivusaeg ei tohi ületada ühte aastat ja seda elamisluba võidakse pikendada järgneval kolmel aastal mitte kauemaks kui üheks aastaks korraga. Välismaalasele, kes on olnud abielus Eestis seaduslikult elava isikuga vähemalt kolm aastat, antava elamisloa kehtivusaeg ei tohi ületada kolme aastat ning seda pikendatakse mitte kauemaks kui kolmeks aastaks korraga.

(3<sup>1</sup>) Välismaalane peab oma elukoha Eestis registreerima rahvastikuregistris ühe kuu jooksul elamisloa alusel Eestisse saabumisest või Eestis viibimisest arvates.

(4) Elamisloa andmisest elama asumiseks Eestis seaduslikult elava abikaasa juurde keeldutakse, kui Eestis elav abikaasa või elamisluba taotlenud välismaalane ei vasta seaduses sätestatud tingimustele või ei ole täidetud muu elamisloa andmise tingimus või elamisloa taotlus ei ole põhjendatud või esineb muu elamisloa andmisest keeldumise aluseks olev asjaolu.

(5) Elamisloa taotluse elama asumiseks Eesti kodanikust abikaasa juurde võib lugeda põhjendamatuks ka juhul, kui Eestis elaval abikaasal on võimalik elama asuda oma abikaasa kodakondsusjärgsesse riiki või asukohariiki või abikaasadel on võimalik elama asuda mõnda teise riiki.

(6) Abikaasa juurde elama asumiseks antud elamisluba võib pikendada, kui abielu ja perekonna sissetulek vastab 1. ja 2. lõikes nimetatud tingimustele ning puudub alus elamisloa pikendamise keeldumiseks.

(7) Elamisloa taotlus elama asumiseks Eestis elava välismaalase abikaasa juurde loetakse põhjendamatuks, kui elamisluba taotleb välismaalane ja abikaasa, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, ei tõenda, et neil ei ole võimalik elama asuda ühisesse kodakondsusjärgsesse riiki ega elamisluba taotleva välismaalase kodakondsusjärgsesse riiki või asukohariiki.

(8) Abikaasa juurde elama asumiseks antud elamisluba tunnistatakse kehtetuks või keeldutakse selle pikendamisest, kui:

- 1) elamisloa andmise alus või põhjus on ära langenud;
- 2) abielu on lõppenud;
- 3) abikaasa või abikaasad ei ela püsivalt Eestis;
- 4) kui vähemalt üks 2. lõikes nimetatud tingimus ei ole täidetud.

(9) Abikaasa juurde elama asumiseks antud elamisloa võib 8. lõikes nimetatud alusel kehtetuks tunnistada nelja aasta jooksul elamisloa andmisest arvates.

(10) Välismaalasele, kes on saanud elamisloa elama asumiseks abikaasa juurde, võib anda § 12 3. lõikes nimetatud tingimustel alalise elamisloa, kui abielu on kestnud vähemalt viis aastat.

(11) Abikaasa juurde elama asumiseks antud tähtajaline elamisluba tunnistatakse kehtetuks samaaegselt selle abikaasa elamisloa kehtetuks tunnistamisega, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti.

(12) Abikaasal, kelle juurde elama asumiseks välismaalasele elamisluba anti, on käesoleva seaduse §-s 16<sup>1</sup> sätestatud kutsuja kohustused.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

## § 12<sup>2</sup>. Elamisloa andmine õppimiseks

(1) Elamisloa õppimiseks võib anda välismaalasele õppimiseks algkoolis, põhikoolis, gümnaasiumis, kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis või ülikoolis, nimetatud õppeasutustes korraldatavatel



ettevalmistuskursustel osalemiseks, ülikoolis või rakenduskõrgkoolis teadus- või uurimistöö tegemiseks või rahvusvahelise üliõpilasorganisatsiooni poolt vahendatud praktilal osalemiseks (edaspidi *õppimine*).

(2) Elamisloa õppimiseks taotlemisel esitab õppeasutus või üliõpilasorganisatsioon Kodakondsus- ja Migratsiooniametile dokumendi, mis kinnitab välismaalase õppima asumist ning millest nähtub õppe, kursuse, teadus- või uurimistöö või praktika nimetus ja eeldatav kestus.

(3) Elamisloa õppimiseks võib välismaalasele anda kuni üheks aastaks, kuid mitte kauemaks kui õppimise eeldatav kestus.

(4) Välismaalast, kellele antakse elamisluba õppimiseks, ei arvata sisserände piirarvu alla.

(5) Välismaalasele võib anda elamisloa õppimiseks, kui välismaalasel on püsiv legaalne sissetulek Eestis äraelamiseks, eluruum Eestis ja kindlustusleping, mis tagaks tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise taotletava elamisloa kehtivusajal.

(5<sup>1</sup>) Välismaalase suhtes, kes on saanud elamisloa õppimiseks, ei kohaldata ravikindlustuse seaduse § 5 4. lõike punkti 5.

(6) Välismaalane peab oma elukoha Eestis registreerima rahvastikuregistris ühe kuu jooksul elamisloa alusel Eestisse saabumisest või Eestis viibimisest arvates.

(7) Elamisloa õppimiseks andmisest võib Kodakondsus- ja Migratsiooniamet keelduda, kui käesoleva paragrahvi 1., 2. ja 5. lõikes sätestatud tingimused ei ole täidetud või esineb muu elamisloa andmisest keeldumise aluseks olev asjaolu.

(8) Elamisluba õppimiseks võib pikendada kuni üheks aastaks, kui välismaalane jätkab õppimist, käesoleva paragrahvi 1., 2., 5. ja 6. lõikes nimetatud tingimused on püsivalt täidetud, tal on tegelik eluruum Eestis ning ei esine elamisloa pikendamise keeldumise aluseks olevaid asjaolusid. Õppimiseks antud elamisloa kehtivusaeg ei või ületada kuut aastat kokku.

(9) Õppimiseks antud elamisloa pikendamisest keeldutakse või elamisluba tunnistatakse kehtetuks, kui selle andmise alus on ära langenud, välismaalane ei vasta käesoleva paragrahvi 1., 2., 5. ja 6. lõikes sätestatud tingimustele või tema suhtes esineb muu elamisloa pikendamise keeldumise või elamisloa kehtetuks tunnistamise alus või välismaalane ei ole täitnud käesolevast või muust seadusest tulenevat kohustust.

(10) Välismaalane, kellele on antud elamisluba õppimiseks, võib ilma tööloata Eestis töötada õppekavakohase õppepraktika eesmärgil või käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud praktika eesmärgil.

(11) Käesoleva paragrahvi 10. lõikes sätestamata juhtudel võib välismaalane, kellele on antud elamisluba õppimiseks, Eestis töötada üksnes tööloa alusel ja õppetöövälisel ajal tingimusel, et välismaalase töötamine ei takista õppimist.

(12) Elamisloa õppimiseks alusel Eestis viibitud aega ei arvestata alalise elamisloa saamiseks vajaliku Eestis elamise aja hulka, kui välismaalane on saanud hiljem elamisloa muul alusel.

(13) Õppeasutusel, kuhu õppima asumiseks välismaalasele elamisluba anti, on käesoleva seaduse §-s 16<sup>1</sup> sätestatud kutsuja kohustused.

(14) Õppeasutusel, kuhu õppima asumiseks välismaalasele elamisluba anti, on alla 15-aastase välismaalase esindamise õigus tema Eestis viibimise ja Eestist lahkumisega seotud menetlustes, kui välismaalase seaduslik esindaja ei viibi Eestis.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 12<sup>3</sup>. Elamisloa andmine elama asumiseks Eestis elava lähedase sugulase juurde

(1) Välismaalasele võib anda tähtajalise elamisloa elama asumiseks Eesti kodanikust või alalise elamisloa alusel ja vähemalt viis aastat Eestis elanud välismaalasest lähedase sugulase juurde järgmistel juhtudel:

- 1) alaealise lapse elama asumiseks Eestis püsivalt elava vanema juurde;
- 2) täisealise lapse elama asumiseks Eestis püsivalt elava vanema juurde, kui laps ei ole tervisliku seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema;
- 3) vanema või vanavanema elama asumiseks Eestis püsivalt elava täisealise lapse või lapselapse juurde, kui ta vajab hooldust ja tal ei ole võimalik seda saada oma asukohajärgses riigis või muus riigis ning tema või tema Eestis seaduslikult viibiva lapse või lapselapse püsiv legaalne sissetulek tagab tema ülalpidamise Eestis;
- 4) eestkostetava elama asumiseks Eestis püsivalt elava eestkostja juurde, kui eestkostja püsiv legaalne sissetulek tagab tema ülalpidamise Eestis.

(1<sup>1</sup>) Välismaalasele võib anda tähtajalise elamisloa elama asumiseks lähedase sugulase juurde käesoleva paragrahvi 1. lõike punktides 1, 2 ja 4 nimetatud juhtudel, kui lähedane sugulane, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, on saanud tähtajalise elamisloa.

(1<sup>2</sup>) Käesoleva paragrahvi 11. lõikes nimetatud juhul ei tohi välismaalasele antava elamisloa kehtivusaeg ületada lähedase sugulase, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti, elamisloa kehtivusaega.

(2) Elamisloa andmisel 1. lõike punktis 1 nimetatud juhul arvestatakse eelkõige alaealise lapse õiguste ja huvidega. Elamisluba ei anta, kui lapse Eestisse elama asumine kahjustab tema õigusi ja huve ning tema õiguslik, majanduslik või sotsiaalne seisund võib Eestisse elama asumisel halveneda.

(3) Lähedasel sugulasel, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, peab olema registreeritud elukoht ja tegelik eluruum Eestis ning ta on kohustatud kandma 1. lõike punktides 2–4 nimetatud välismaalase hooldus- ja ravikulud.

(3<sup>1</sup>) Käesoleva paragrahvi 1<sup>1</sup>. lõikes nimetatud juhul ei kohaldata elamisloa andmise tingimusena käesoleva paragrahvi 3. lõikes sätestatud registreeritud elukoha ja tegeliku eluruumi osas, kui välismaalane ja lähedane sugulane, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, saabuvad Eestisse koos.

(4) 1. lõike punktides 2–4 nimetatud välismaalasel peab olema taotletava elamisloa kehtivusajal kindlustusleping, mis tagaks tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise.

(4<sup>1</sup>) Välismaalane peab oma elukoha Eestis registreerima rahvastikuregistris ühe kuu jooksul elamisloa alusel Eestisse saabumisest või Eestis viibimisest arvates.

(4<sup>2</sup>) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktides 2 ja 3 nimetatud välismaalane ei tohi Eestis töötada ja talle ei anta tööloaba.

(5) Elamisloa andmisest elama asumiseks Eestis elava lähedase sugulase juurde keeldutakse, kui Eestis elav lähedane sugulane või elamisluba taotlenud välismaalane ei vasta seaduses sätestatud tingimustele või ei ole täidetud muu elamisloa andmise tingimus, elamisloa taotlus ei ole põhjendatud või esineb muu elamisloa andmisest keeldumise aluseks olev asjaolu.  
[RT I, 09.07.2012, 1- jõust. 03.07.2012 - Riigikohtu üldkogu kohtuotsus tunnistab kuni 1. oktoobrini 2010 kehtinud välismaalaste seaduse § 12<sup>3</sup> lg 5 koostoimes sama seaduse § 12 lg 9 p-ga 4 põhiseadusvastaseks osas, milles need keelasid ilma kaalutusõigusega anda tähtajalise elamisloa välismaalaste seaduse § 12<sup>3</sup> lg 1 p-s 3 sätestatud alusel.]

(6) Elamisluba, mis on antud elama asumiseks Eestis elava lähedase sugulase juurde, tunnistatakse kehtetuks või keeldutakse selle pikendamiseks, kui:

- 1) elamisloa andmise alus või põhjus on ära langenud;
- 2) lähedane sugulane, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti, või välismaalane ei ela püsivalt Eestis;
- 3) lähedane sugulane, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti, ei taga mõjuva põhjusega 1. lõike punktides 2–4 nimetatud välismaalase ülalpidamist Eestis või 3. või 4. lõikes nimetatud tingimus ei ole täidetud.

(7) Alaealise lapse elamisluba ei või kehtetuks tunnistada ega keelduda selle pikendamiseks, kui see ei ole kooskõlas lapse õiguste ja huvidega.

(8) Välismaalasele, kes on saanud elamisloa elama asumiseks lähedase sugulase juurde, võib anda § 12 3. lõikes nimetatud tingimustel alalise elamisloa, kui ta on elanud Eestis elamisloa alusel vähemalt viis aastat, kui seadus ei sätesta teisiti.

(9) Lähedase sugulase juurde elama asumiseks antud tähtajaline elamisluba tunnistatakse kehtetuks samaaegselt selle lähedase sugulase elamisloa kehtetuks tunnistamisega, kelle juurde elama asumiseks elamisluba anti.

(10) 1. lõike punktis 1 nimetatud välismaalase suhtes ei kohaldata 6. lõikes sätestatud pärast tema täisealiseks saamist.

(11) Lähedasel sugulasel, kelle juurde elama asumiseks välismaalasele elamisluba anti, on käesoleva seaduse §-s 16<sup>1</sup> sätestatud kutsuja kohustused.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

#### **§ 12<sup>4</sup>. Elamisloa andmine välismaalasele, kelle legaalne sissetulek tagab tema äraelamise**

(1) Välismaalasele, kelle legaalne sissetulek tagab tema äraelamise, võidakse anda tähtajaline elamisluba kuni kaheks aastaks, kui elamisloa andmine on põhjendatud ega kahjusta Eesti riigi huve ja välismaalase suhtes ei esine elamisloa andmisest keeldumise aluseks olevaid asjaolusid. Nimetatud välismaalasele ei anta Eestis töötamiseks tööloaba.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud välismaalase elamisluba võidakse pikendada kahe aasta võrra, kui elamisloa pikendamisel tema legaalne sissetulek tagab tema äraelamise ja kui elamisloa andmine on põhjendatud

ega kahjusta Eesti riigi huve ja välismaalase suhtes ei esine elamisloa andmisest või pikendamisest keeldumise aluseks olevaid asjaolusid.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud elamisloa andmise täiendavateks tingimusteks on tegeliku eluruumi olemasolu Eestis ning kindlustuslepingu olemasolu, mis tagaks tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise taotletava elamisloa kehtivusajal.

(4) Välismaalane peab oma elukoha Eestis registreerima rahvastikuregistris ühe kuu jooksul elamisloa alusel Eestisse saabumisest või Eestis viibimisest arvates.  
[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 13. Eestis töötamise õiguslikud alused

(1) Välismaalasel peab olema elamisluba töötamiseks või tööluba tegevuseks Eestis töölepingu või muu lepingu alusel, samuti muuks tegevuseks teise isiku heaks, mille puhul võib eeldada tulu või muu varalise hüve saamist, sõltumata tegevuse aluseks oleva lepingu liigist, vormist või lepingu sõlminud teise poole asukohast või elukohast (edaspidi *töötamine*), kui välisleping või seadus ei sätesta teisiti.

(2) Seadusliku aluseta Eestis viibival välismaalasel on keelatud Eestis töötada.

(3) Välismaalasel on keelatud Eestis töötada, kui välismaalasel puudub elamisluba töötamiseks, tööluba või välismaalane ei ole töötamist selleks ettenähtud korras registreerinud, välja arvatud välislepingus või seaduses otseselt ettenähtud juhtudel.  
[RT I 2003, 4, 20- jõust. 01.05.2003]

#### § 13<sup>1</sup>. Tööluba

(1) Tööluba on luba, millega antakse välismaalasele õigus Eestis töötada tööloas määratud tähtaja jooksul.

(2) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet võib anda tööloa välismaalasele, kellel on elamisluba. Välismaalasele antava tööloa kehtivusaeg ei või ületada tema elamisloa kehtivusaega. Tööloa kehtivusaega võib pikendada elamisloa kehtivusaja lõpuni.

(3) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet keeldub tööloa andmisest või pikendamisest, kui välismaalasel puudub Eestis elamise luba või esinevad muud asjaolud, mis on aluseks tööloa andmisest keeldumisele.

(4) Ilma tööloata võib Eestis töötada välismaalane:

- 1) kellel on alaline elamisluba;
- 2) kes on kinnipeetav, vanglas viibimise ajal;
- 3) kellel on elamisluba töötamiseks, loas määratud tingimustel;
- 4) kes on vedurimeeskonna liige, vedurit või rongi teenindava personali liige või autojuht sõitjate või veose kohaletoometamiseks riigipiiri ületades, kui välismaalasel puudub Eestis elukoht ning välismaalase tööandjal puudub Eestis tegevuskoht ning välismaalasel on Eestis viibimiseks seaduslik alus.  
[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

#### § 13<sup>2</sup>. Lühiajaline Eestis töötamine

(1) Ilma tööloata ja elamisloata töötamiseks võib Eestis töötada välismaalane, kellel on seaduslik alus Eestis viibimiseks, välja arvatud elamisluba, ja kelle töötamine on siseministri poolt määrusega sätestatud korras enne tööle asumist registreeritud Kodakondsus- ja Migratsiooniametis ning see ei ületa kuut kuud aasta jooksul, järgmistel juhtudel:

- 1) õpetaja või õppejõuna töötamiseks Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses selle õppeasutuse kutsel;
- 2) loominguks või teaduslikuks tegevuseks, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus või kogemus;
- 3) [välja jäetud -RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]
- 4) välismaise otseinvesteeringu teostamiseks, Eestis välismaa äriühingu filiaali asutamiseks või ümberpaiknemise korras esindusõiguse või juhtimisfunktsiooni teostamiseks Eestis registreeritud äriühingus, mis kuulub rahvusvahelisse konserni;
- 5) sportlane, treener, spordikohtunik või sporditöötaja erialaseks tegevuseks vastava spordialaliidu kutsel;
- 6) ekspert, nõustaja, konsultant, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus;
- 6<sup>1</sup>) seadmete paigaldaja või oskustöeline, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus ja välismaalase Eestis töötamine on vajalik, lähtudes riiklikest huvidest, Vabariigi Valitsuse liikme ettepanekul siseministri otsuse alusel;
- 7) tegevuseks riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse osalusega rahvusvahelise koostööprogrammi raames;
- 8) töötamiseks põllumajandussaaduste töötlemisega seotud hooajatöödel;
- 9) töötamiseks lapsehoidja või koduabilisena;
- 10) töötamiseks kutseõppe eesmärgil praktika korras;

11) välisriigi diplomaatilise esinduse teenindamiseks Välisministeeriumi loal.

(1<sup>1</sup>) Ilma tööloata ja elamisloata töötamiseks ning Kodakondsus- ja Migratsiooniametis lühiajalist töötamist registreerimata võib välismaalane Eestis registreeritud juriidilise isiku juhtorgani liikmena juhtimis- või järelevalvefunktsiooni täitmiseks Eestis töötada kuni kuus kuud aasta jooksul, kui tal on seaduslik alus Eestis viibimiseks, välja arvatud elamisloata.

(2) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet keeldub välismaalase Eestis töötamise registreerimisest või tunnistab Eestis töötamise registreerimise kehtetuks, kui välismaalane ei vasta käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud tingimustele.

(3) Ilma tööloata ja elamisloata töötamiseks võib välislepingus sätestatud tingimustel lühiajaliselt Eestis töötada välismaalane, kellel on seaduslik alus Eestis viibimiseks, välja arvatud elamisloata, ning kelle töötamine on siseministri poolt määrusega sätestatud korras enne tööle asumist registreeritud Kodakondsus- ja Migratsiooniametis.

(4) Riigikogu ratifitseeritud välislepingus sätestatud juhtudel ja tingimustel ei pea välismaalane lühiajalist töötamist registreerima.  
[RT I 2005, 20, 128- jõust. 24.04.2005]

### § 13<sup>3</sup>. Elamisloa andmine töötamiseks

(1) Elamisloaga töötamiseks antakse välismaalasele õigus Eestis viibida töötamise eesmärgil elamisloas määratud tingimustel.

(2) Elamisloa töötamiseks võib anda välismaalasele töötamiseks Eestis registreeritud tööandja juures töökohal, mida ei ole kahe kuu jooksul avaliku konkursi korras ja riiklikku töövahendusteenust kasutades täidetud esitatavate kvalifikatsiooni- ja kutseoskusuetele vastava Eesti kodaniku või Eestis elamisloa alusel elava välismaalasega.

(3) Tööandja taotlusel võib Tööturuamet anda tööandjale loa töökoha täitmiseks välismaalasega, kui tööandja ei ole käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud tingimustel ja korras leidnud sobivat kandidaati ning töökoha täitmine välismaalasega on, arvestades olukorda tööturul, põhjendatud.

(4) Tööandja kinnituse olemasolul välismaalase töölevõtmise kohta võib Kodakondsus- ja Migratsiooniamet kooskõlastatult Tööturuametiga anda välismaalasele elamisloa töötamiseks tööleasumiseks töökohal, mille täitmiseks on tööandjal Tööturuameti luba, kui välismaalasel on töökoha täitmiseks nõutav kvalifikatsioon, haridus, tervis, töökogemus ning vajalikud erialaoskused ja teadmised, talle elamisloa andmine on põhjendatud ning tema suhtes ei esine muid elamisloa andmisest keeldumise aluseks olevaid asjaolusid.

(5) Elamisloata töötamiseks antakse tööandja poolt tagatud töötamise ajaks Eestis kehtivusajaga kuni kaks aastat.

(6) Elamisloas töötamiseks määratakse kindlaks välismaalase Eestis töötamise tingimused, sealhulgas vähemalt tööandja, töötamise koht ja töökoht. Välismaalasel on keelatud töötada Eestis elamisloaga töötamiseks, milles ei ole tingimusi kindlaks määratud.

(7) Elamisloa andmiseks töötamiseks peab välismaalase töötasu võimaldama tema äraelamise Eestis.

(8) Välismaalane peab oma elukoha Eestis registreerima rahvastikuregistris ühe kuu jooksul elamisloa alusel Eestisse saabumisest või Eestis viibimisest arvates.

(9) Elamisloata töötamiseks võib pikendada, kui on jätkuvalt täidetud elamisloa andmise aluseks olevad tingimused, välismaalasel on tegelik eluruum Eestis ja välismaalase senine tegevus on olnud vastavuses elamisloa andmise tingimustega.

(10) Elamisloa töötamiseks andmisest keeldutakse, kui ei ole täidetud käesoleva paragrahvi 2.–4. ja 7. lõikes sätestatud tingimused, tööandjal on maksuvõlgnevusi, kehtiv karistus ebaseadusliku töötamise võimaldamise eest, ta ei ole täitnud seadusega sätestatud teavitamiskohustust või on muul põhjusel põhjendatult alust kahelda tema usaldusväärsuses või välismaalase suhtes esineb muu elamisloa andmisest keeldumise aluseks olev asjaolu.

(11) Elamisloa töötamiseks pikendamisest keeldutakse või elamisloata töötamiseks tunnistatakse kehtetuks, kui esineb elamisloa andmisest või pikendamisest keeldumise aluseks olev asjaolu, välismaalane ei ole täitnud käesolevast või muust seadusest tulenevat kohustust või elamisloas kindlaks määratud töötamise tingimus on muutunud.

(12) Käesoleva paragrahvi 2.–4. lõiget kohaldamata võib Kodakondsus- ja Migratsiooniamet anda elamisloa töötamiseks välismaalasele:

- 1) kes on vaimulik, nunn või munk usulise ühenduse kutsel kooskõlastatult Siseministeeriumiga;
- 2) kes on Välisministeeriumi poolt akrediteeritud ajakirjanik;
- 3) kellel on välislepingust tulenev õigus töötada Eestis ilma tööloata;

- 4) käesoleva seaduse § 13<sup>2</sup> 1. lõike punktides 1–7 ja 11 ning 1<sup>1</sup>. lõikes nimetatud tingimustel;  
5) lähetatud töötaja Eestisse lähetatud töötajate töötingimuste seaduse tähenduses.

(13) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud tingimustele määratakse välismaalase elamisloas töötamiseks kindlaks tööandja esindaja ning füüsiline või juriidiline isik, kelle juures Eestis teenust osutatakse, kui välismaalane on lähetatud töötaja Eestisse lähetatud töötajate töötingimuste seaduse tähenduses.

(14) Tööandjal, kelle juures töötamiseks on välismaalasele elamisluba antud, on käesoleva seaduse §-s 16<sup>1</sup> sätestatud kutsuja kohustused.  
[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

#### **§ 13<sup>4</sup>. Elamisloa andmine ettevõtluseks**

(1) Elamisloa ettevõtluseks võib anda välismaalasele, kellel on osalus äriühingus või kes tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana, kui äriühing või füüsilisest isikust ettevõtja on registreeritud Eesti äriregistris, ettevõtlus on vajalik, lähtudes riiklikust huvist Eesti majanduse arendamisel, ning välismaalase elama asumine Eestisse on ettevõtlusele oluline.

(2) Elamisloa ettevõtluseks võib anda välismaalasele, kellel on piisavad rahalised vahendid ettevõtluseks Eestis, sealhulgas vähemalt 1 000 000 krooni tema kontrolli all olevat kapitali, mis on investeeritud äritegevusse Eestis, äriplaani kirjeldus, millest nähtub äritegevuse iseloom, ulatus ning vajamineva personali suurus, kvalifikatsioon ja oskused. Füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemiseks nõutava Eestisse investeeritud kapitali suurus on vähemalt 250 000 krooni.

(3) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet võib anda välismaalasele elamisloa ettevõtluseks, kui käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes nimetatud tingimused on täidetud ning välismaalase püsiv legaalne sissetulek tagab tema äraelamise Eestis ning välismaalasel on kindlustusleping, mis võimaldab tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise taotletava elamisloa kehtivusajal.

(4) Välismaalane peab oma elukoha Eestis registreerima rahvastikuregistris ühe kuu jooksul elamisloa alusel Eestisse saabumisest või Eestis viibimisest arvates.

(5) Välismaalane, kellele on antud elamisluba ettevõtluseks, ei tohi Eestis töötada teise isiku alluvuses. Välismaalane, kellele on antud elamisluba ettevõtluseks äriühingus osalemise eesmärgil, võib töötada elamisloaga kindlaksmääratud äriühingus juhtimisfunktsiooni täitmiseks.

(6) Elamisloaga ettevõtluseks määratakse kindlaks ettevõtja tegevusalad ja vajadusel tegevuspiirkond.

(7) Välismaalane, kellele on antud elamisluba ettevõtluseks, on kohustatud teavitama Kodakondsus- ja Migratsiooniametit käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes sätestatud elamisloa andmise aluseks olnud asjaolude muutumisest, raskustest võetud kohustuste täitmisel või võetud kohustuste täitmise võimatusest.

(8) Elamisluba ettevõtluseks võib pikendada, kui on jätkuvalt täidetud elamisloa andmise aluseks olevad tingimused, välismaalasel on tegelik eluruum Eestis ja välismaalase senine tegevus on olnud vastavuses elamisloa andmise ja pikendamise tingimustega.

(9) Elamisloa andmisest ettevõtluseks või selle pikendamisest keeldutakse või elamisluba tunnistatakse kehtetuks, kui elamisloa andmise või pikendamise tingimused ei ole täidetud või välismaalane, esitatud äriplaani, äripartnerid või esitatud rahalised allikad ei ole usaldusväärsed.

(10) Elamisloa pikendamisest keeldutakse või see tunnistatakse kehtetuks, kui välismaalase senine tegevus ei ole vastavuses äriplaaniga, käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud tingimustega või välismaalane ei ole täitnud käesolevast või muust seadusest tulenevat kohustust.  
[RT I 2003, 4, 20- jõust. 01.05.2003]

#### **§ 13<sup>5</sup>. Elamisloa taotluse läbivaatamata jätmine**

Elamisloa taotlus loetakse ilmselgelt põhjendamatuks ja jäetakse sisuliselt läbi vaatamata, kui ilmnevad järgmised asjaolud:

- 1) välismaalasele on keeldutud käesoleva seaduse või pagulaste seaduse alusel elamisluba andmast ning taotleja ei ole esitanud uusi olulisi tõendeid, mis ei olnud välismaalasele eelmise taotluse menetlemise ajal teada;
- 2) välismaalane on esitanud elamisloa taotluse selleks, et vältida tagasi- või väljasaatmise või väljaandmise täideviimist, kui tal on olnud eelnevalt võimalus esitada elamisloa taotlus;
- 3) välismaalane ei ole esitanud usutavaid tõendeid elamisloa taotlemise põhjuse kohta;
- 4) välismaalase või käesoleva seaduse § 15<sup>1</sup> 3. lõikes nimetatud isiku seletused ei ole järjekindlad, on vastuolulised, ebatõenäolised või ei sisalda olulistikulist või isiklikke asjaolusid;
- 5) ilmneb haldusmenetluse seaduses sätestatud taotluse läbivaatamata jätmise alus;

6) välismaalasel ei ole nõutav elamisloa olemasolu Eestis.  
[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 13<sup>6</sup>. Kaebuse esitamine

(1) Elamisloa või tööloa andmise või andmisest keeldumise, pikendamise või pikendamisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise või taotluse läbivaatamata jätmise otsuse peale võib kümne päeva jooksul otsuse teatavaks tegemise päevast arvates esitada kaebuse halduskohtule või vaide. Vaideotsuse võib vaidlustada sama tähtaja jooksul halduskohtus.

(2) Kui elamisloa andmise või andmisest keeldumise, pikendamise või pikendamisest keeldumise otsustamine on Vabariigi Valitsuse pädevuses, ei saa vaiet esitada.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 14. Elamis- ja tööloa lõppemine ja kehtetuks tunnistamine

(1) Elamis- ja tööloa lõpeb:

- 1) tähtaja saabumisel;
- 2) välismaalasele Eesti kodakondsuse andmisel või taastamisel;
- 3) välismaalase surma või surnuks tunnistamise korral.

(1<sup>1</sup>) Tähtajaline elamisluba lõpeb alalise elamisloa saamisel või uue tähtajalise elamisloa saamisel.

(2) Elamis- ja tööloa tunnistatakse kehtetuks:

- 1) käesoleva seaduse § 12 4. lõikes ning 9. lõike punktides 1 ja 2 loetletud juhtudel;
- 2) välismaalase isikliku sooviavalduse alusel;
- 3) välismaalase viibimisel väljaspool Eestit rohkem kui 183 päeva aasta jooksul kokku juhul, kui välismaalane ei ole registreerinud oma eemalviibimist Eestist Vabariigi Valitsuse kehtestatud tingimustel ja korras.

(3) Tähtajaline elamisluba tunnistatakse kehtetuks, kui:

- 1) välismaalasel puudub tegelik elukoht Eestis;
- 2) välismaalasel puudub kindlustusleping, mis tagaks tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise elamisloa kehtivusajal;
- 3) välismaalasele elamisloa andmise või pikendamise tingimuseks olev asjaolu ei ole täidetud;
- 4) välismaalase suhtes esineb muu elamisloa andmisest või pikendamisest keeldumise või elamisloa kehtetuks tunnistamise aluseks olev asjaolu.

(4) Tähtajalise elamisloa võib kehtetuks tunnistada, kui välismaalane ei ole seaduses sätestatud tähtjaks registreerinud rahvastikuregistris oma elukohta Eestis.

(5) Tähtajalise elamisloa võib kehtetuks tunnistada, kui välismaalase suhtes esineb § 12 10. lõikes nimetatud asjaolu.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 14<sup>1</sup>. Elamis- ja töölubade andmise korraldamine

(1) Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega:

- 1) elamis- ja tööloa taotlemise, andmise, pikendamise ning kehtetuks tunnistamise korra ja selle täitmist tagavate valitsusasutuste ja vastavate valitsusasutuste ametnike pädevuse;
- 2) käesolevas seaduses sätestatud legaalse sissetuleku ja töötasu määrad;
- 3) käesoleva seaduse § 15 1. ja 2. lõikes nimetatud informeerimise korra.

(2) Siseminister kehtestab määrusega:

- 1) elamis- ja tööloa taotluste ning nende pikendamise taotluste vormid;
- 2) elamisloa andmete välismaalase reisidokumenti kandmise ja kande annulleerimise vormid;
- 3) elamisloa uude reisidokumenti ülekandmise korra.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

### § 14<sup>2</sup>. Elamis- ja tööloa andmise, pikendamise ja kehtetuks tunnistamise pädevus

(1) Vabariigi Valitsuse määratud valitsusasutus otsustab tähtajalise ja alalise elamisloa ning tööloa andmise või andmisest keeldumise, pikendamise või pikendamisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise.

(2) Vabariigi Valitsus otsustab erandina elamisloa andmise, andmisest keeldumise või elamisloa pikendamisest keeldumise, kui taotleja on «Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni vahelise kokkuleppe Vene Föderatsiooni relvajõudude pensionäride sotsiaalsete tagatiste küsimustes Eesti Vabariigi territooriumil» (RT II 1995, 46, 203) artikli 2 punktis 3 märgitud, täpsustatud ja Eesti poolt aktsepteeritud nimekirjas.

[RT I 2003, 4, 20- jõust. 01.05.2003]

## V. peatükk

# TEADAANDMINE

## § 15. Teavitamine

[RT I 2005, 24, 181- jõust. 11.05.2005]

(1) Välismaalane on kohustatud teavitama Kodakondsus- ja Migratsiooniametit järgmistest asjaoludest:

- 1) perekonnaseisu muutumisest, kui perekonnaseisu muutumine on registreeritud välisriigis;
- 2) kriminaalkorras karistamisest, kui välismaalasele on määratud karistus välisriigi õiguskaitseorgani poolt;
- 3) elamisloas töötamiseks kindlaks määratud töötamise tingimuste muutmisest ja lepingu lõpetamisest, kui välismaalasele on antud elamisluba töötamiseks;
- 4) kindlustuslepingu, mis katab välismaalase haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise, lõppemisest või lõpetamisest.

(2) Tööandja on kohustatud teavitama Kodakondsus- ja Migratsiooniametit elamisloas töötamiseks kindlaks määratud töötamise tingimuste muutmisest ja lepingu lõpetamisest, kui välismaalasele on antud elamisluba töötamiseks.

(3) Õppeasutus on kohustatud teavitama Kodakondsus- ja Migratsiooniametit välismaalase, kes on saanud elamisloa õppimiseks, õppeasutusest eksmatrikuleerimisest, õpingute lõpetamisest või katkestamisest.

(4) Välismaalane majutatakse majutusettevõttes vastavalt turismiseaduse (RT I 2000, 95, 607; 2002, 63, 387; 2003, 88, 594; 2004, 18, 131) nõuetele. Majutusettevõtte on kohustatud esitama majutatud välismaalase andmetega külastajakaardi Kodakondsus- ja Migratsiooniameti, Kaitsepolitseiameti, piirivalveasutuse või siseministri määratud politseiasutuse nõudmisel teavet nõudnud asutusele.

(5) [Kehtetu - RT I 2005, 24, 181- jõust. 11.05.2005]

(6) [Kehtetu - RT I 2005, 24, 181- jõust. 11.05.2005]

## § 15<sup>1</sup>. Kontrolli teostamine

(1) Välismaalasel on kohustus tõendada viisa, elamisloa ja tööloa andmise ja pikendamise aluseks olevaid asjaolusid.

(1<sup>1</sup>) Välismaalase Eestisse kutsuja on kohustatud tõendama viisakutse kinnitamise aluseks olevaid asjaolusid ja võimelisust täita viisakutsega võetavaid kohustusi.

(1<sup>2</sup>) Välismaalane on kohustatud tõendama viibimisaja pikendamise aluseks olevaid asjaolusid.

(2) Välismaalasel, välismaalase perekonnaliikmel, välismaalase Eestisse kutsujal ning muul asjassepuutuval isikul on kohustus anda kodakondsus- ja migratsiooniametniku või konsulaarametniku nõudmisel kirjalikke ja suulisi seletusi käesoleva paragrahvi 1., 1<sup>1</sup>. ja 1<sup>2</sup>. lõikes nimetatud asjaolude kohta.

(3) Kodakondsus- ja migratsiooniametnikul, konsulaarametnikul, tööturuametnikul, piirivalveametnikul ja politseiametnikul on õigus vastavalt pädevusele Eestis viibimise või töötamise seadusliku aluse taotlemise, omamise, pikendamise taotlemise või kehtetuks tunnistamise või viisakutse kinnitamise taotlemise aluseks olevate asjaolude kontrollimiseks küsitleda välismaalast, tema perekonnaliikmeid, tema Eestisse kutsujat ja muid asjassepuutuvaid isikuid ja asutusi ning siseneda isiku loal tema eluruumi.

(3<sup>1</sup>) Välismaalase riigis viibimise ja töötamise seaduslikkuse kontrollimisel võib kodakondsus- ja migratsiooniametnik kasutada füüsilist jõudu, erivahendeid, käeraudu, kumminuia ja gaasirelva väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses sätestatud korras.

(4) Välismaalane on kohustatud tema Eestis viibimise või töötamise seaduslikkuse kontrollimiseks esitama politseiametniku, piirivalveametniku või kodakondsus- ja migratsiooniametniku nõudmisel isikut tõendava dokumendi ning Eestis viibimise ja töötamise seaduslikku alust tõendava dokumendi.

(5) Välismaalane, tööandja ja muud asjassepuutuavad isikud on kohustatud tõendama politseiametniku või kodakondsus- ja migratsiooniametniku nõudmisel välismaalase Eestis töötamise asjaolusid ning Eestis töötamiseks seadusliku aluse taotlemise, pikendamise või omamise aluseks olevaid asjaolusid.

(6) Tööandja on kohustatud viivituseeta võimaldama kodakondsus- ja migratsiooniametnikul või politseiametnikul juurdepääsu tööruumidesse, töötajatele, andmetele ja dokumentidele, mis puudutavad antud tööandja juures töötavaid välismaalasi. Tööandja juures teostatud kontrolle arvestatakse tööandja usaldusväarsuse hindamisel, kui elamisluba taotletakse töötamiseks selle tööandja juures.

## § 16. Välismaalaste üle arvestuse pidamine

Eestis seadusliku aluseta viibivate ja viibinud välismaalaste kohta peab Kodakondsus- ja Migratsiooniamet arvestust siseministri poolt määrusega kehtestatud korras.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.03.2005]

### § 16<sup>1</sup>. Välismaalase Eestis viibimise ja Eestist lahkumisega seotud kulude kandmine

(1) Välismaalane on kohustatud kandma Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kulud, sealhulgas väljasõidukohustuse sundtäitmise, väljasaatmiskeskuses ja politsei arestimajas viibimise kulud, mis kantakse seoses välismaalase Eestist väljasaatmisega.

(2) Isik, kes transportis või kelle esindaja transportis välismaalase, kellel puudus Eesti piirile saabumisel Eestis viibimise seaduslik alus või piiriületamist võimaldav dokument (edaspidi *vedaja*), Eesti piirile, on kohustatud Eesti piirilt tagasisaadetava välismaalase toimetama tagasi samasse kohta, kust vedaja välismaalase transpordivahendile võttis, või välismaalase asukohariiki.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud kohustuse täitmata jätmisel on isik, kelle kutsel välismaalane Eestisse saabus (*kutsuja*), kohustatud hüvitama välismaalase väljasõidukohustuse sundtäitmise ning väljasaatmiskeskuses ja politsei arestimajas viibimise kulud.

(4) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud kohustuse täitmata jätmisel on vedaja kohustatud hüvitama välismaalase väljasõidukohustuse sundtäitmise ning väljasaatmiskeskuses ja politsei arestimajas viibimise kulud.

(5) Kulude hüvitamiseks tehakse kutsujale või vedajale Kodakondsus- ja Migratsiooniameti, Piirivalveameti või politseiasutuse poolt ettekirjutus hüvitada välismaalase väljasõidukohustuse sundtäitmise kulud vabatahtlikult 90 päeva jooksul ettekirjutuse tegemise päevast arvates. Ettekirjutuses tehakse hoiatus ettekirjutuse sundtäitmise kohta täitemenetluse seadustikus (RT I 1993, 49, 693; 2002, 83, 489; 110, 654; 2003, 13, 64; 20, 116; 23, 142 ja 146; 26, 156; 83, 556; 88, 591; 2004, 20, 141) sätestatud korras.

(6) Ettekirjutuse täitmata jätmisel täidetakse ettekirjutus ja nõutakse kulud sisse täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

(7) Kui välismaalasel ei olnud Eestisse kutsujat, võib väljasõidukohustuse sundtäitmise kulud sisse nõuda käesoleva paragrahvi 5. ja 6. lõikes sätestatud korras välismaalaselt.

(8) Sissenõutavate väljasõidukohustuse sundtäitmise kulude loetelu ning välismaalase väljasaatmiskeskuses või politsei arestimajas viibimisega seotud sissenõutavate kulude määrad kehtestab siseminister määrusega.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

## V<sup>1</sup>. peatükk VASTUTUS

### § 16<sup>2</sup>. Eestis seadusliku aluseta viibivale välismaalasele eluaseme võimaldamine

(1) Eestis seadusliku aluseta viibivale välismaalasele eluaseme võimaldamise, välja arvatud tema majutamisel majutusettevõttes, või temaga üürilepingu sõlmimise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

[RT I 2005, 24, 181- jõust. 11.05.2005]

### § 16<sup>3</sup>. Eestis töötamiseks seaduslikku alust mitteomava välismaalase Eestis töölevõtmine

(1) Eestis töötamiseks seaduslikku alust mitteomava välismaalase töölevõtmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

[RT I 2003, 4, 20- jõust. 01.03.2003]

### § 16<sup>4</sup>. Välismaalase ilma seadusliku aluseta Eestis töötamine

Eestis töötamiseks seaduslikku alust mitteomava välismaalase poolt Eestis töötamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

[RT I 2003, 4, 20- jõust. 01.03.2003]



§ 16<sup>5</sup>. [Kehtetu - RT I 2003, 4, 20- jõust. 01.03.2003]

#### § 16<sup>6</sup>. Välismaalase seadusliku aluseta Eestis viibimine

Välismaalase seadusliku aluseta Eestis viibimise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

[RT I 2003, 4, 20- jõust. 01.03.2003]

#### § 16<sup>7</sup>. Välismaalase transiitsooni, riigipiirile või ajutisele kontrolljoonele toimetamine

Transporditeenust osutava juriidilise isiku poolt Eestis või transiitsoonis viibimiseks seaduslikku alust mitteomava välismaalase transiitsooni, riigipiirile või ajutisele kontrolljoonele vahetu toimetamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

[RT I 2003, 4, 20- jõust. 01.03.2003]

#### § 16<sup>8</sup>. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 16<sup>2</sup>–16<sup>4</sup>, 16<sup>6</sup> ja 16<sup>7</sup> sätestatud väärtegadele kohaldatakse karistusseadustiku (RT I 2001, 61, 364; 2002, 86, 504; 82, 480) üldosa ja vääртеomenetluse seadustiku (RT I 2002, 50, 313) sätteid.

(2) Käesoleva seaduse §-des 16<sup>2</sup>–16<sup>4</sup>, 16<sup>6</sup> ja 16<sup>7</sup> sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on:

- 1) politseiprefektuur;
- 2) Kodakondsus- ja Migratsiooniamet.

(3) Paragrahvides 16<sup>6</sup> ja 16<sup>7</sup> sätestatud väärteo kohtuväline menetleja on Piirivalveamet.

[RT I 2003, 4, 20- jõust. 01.03.2003]

## VI. peatükk LÕPPSÄTTED

#### § 17. Isikukood

Välismaalasele, kellele on antud elamisloa, antakse isikukood rahvastikuregistri seaduses (RT I 2000, 50, 317; 2001, 31, 173; 2002, 41, 254; 53, 336; 57, 355; 61, 375; 102, 599) sätestatud korras.

[RT I 2003, 4, 20- jõust. 01.05.2003]

#### § 17<sup>1</sup>. Välismaalase ravikindlustatus

Välismaalasel ei pea olema seaduses sätestatud kindlustuslepingut, mis tagaks tema haigusest või vigastusest tingitud ravikulude tasumise, ajal, kui välismaalane on ravikindlustuse seaduse (RT I 2002, 62, 377) kohaselt kohustusliku ravikindlustusega kindlustatud isik, või välislepingus sätestatud juhul.

[RT I 2003, 4, 20- jõust. 01.05.2003]

§ 17<sup>2</sup>. [Kehtetu - RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

#### § 17<sup>3</sup>. Tähtaja ennistamise keeld

Tähtajalise elamisloa pikendamise, tööloa pikendamise ning alalise elamisloa taotlemiseks ettenähtud tähtaega ei ennistata, kui elamisloa või tööloa kehtivusaeg on lõppenud.

[RT I 2003, 4, 20- jõust. 01.05.2003]

#### § 17<sup>4</sup>. Isikuandmete töötlemine

(1) Eestis viibimise või töötamise seadusliku aluse taotlemise, selle omamise õiguspärasuse kontrollimise, pikendamise taotlemise või kehtetuks tunnistamise, samuti väljasõidukohustuse täitmise menetluses võib töödelda isikuandmeid, sealhulgas eraelulisi ja delikaatseid isikuandmeid ilma isiku nõusolekuta.

(2) Isik on kohustatud andma pädevatele haldusorganitele käesolevas seaduses ning väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud andmeid, sealhulgas biomeetrilisi andmeid.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

## **§ 17<sup>5</sup>. Isikuandmete edastamine ja saamine**

(1) Välismaalase kohta kogutud andmete, sealhulgas §-s 17<sup>4</sup> nimetatud andmete edastamine välisriigile või rahvusvahelisele organisatsioonile on lubatud välislepingust, Euroopa Liidu õigusaktist või muust õigusaktist tuleneva kohustuse täitmiseks.

(2) Välislepingust, Euroopa Liidu õigusaktist või muust õigusaktist tulenevate kohustuste täitmiseks võib töödelda välisriigilt või rahvusvaheliselt organisatsioonilt saadud isikuandmeid, sealhulgas §-s 17<sup>4</sup> nimetatud andmeid.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

## **§ 18. Välisesinduste töötajad**

Välisriikide diplomaatiliste esinduste ja konsulaarasutuste töötajate ja nende perekonnaliikmete viibimise ja töötamise Eestis sätestavad välislepingud ja muud rahvusvahelise õiguse aktid.

[RT I 1999, 27, 395- jõust. 01.10.1999]

## **§ 18<sup>1</sup>. Vanglas viibivad välismaalased**

Eestis vanglas viibival välismaalasest kinnipeetaval ei pea olema Eestis viibimiseks käesoleva seaduse § 5<sup>1</sup> lõikes 1 sätestatud seaduslikku alust.

[RT I 2004, 28, 189- jõust. 01.05.2004]

## **§ 19. Elamis- ja töölubade register**

Elamis- ja tööloa ning nende pikendamise taotluste, Eestisse elama asumise kutsete, elamis- ja tööloa kehtetuks tunnistamise taotluste, elamis- ja tööloa andmete uude reisidokumenti ülekandmise taotluste, Eestist eemalviibimise registreerimise taotluste ning nende suhtes tehtud otsuste, samuti elamis- ja tööloa kehtetuks tunnistamise otsuste kohta peetakse riiklikku elamis- ja töölubade registrit.

[RT I 2003, 4, 20- jõust. 01.05.2003]

## **§ 20. Enne 1995. aasta 12. juulit elamisluba taotlenud välismaalase õiguslikud tagatised**

(1) Välismaalasele, kes on taotlenud elamisluba enne 1995. aasta 12. juulit ja kellele on elamisluba antud ning kes ei kuulu välismaalaste seaduse § 12 4. lõikes nimetatud välismaalaste hulka, säilivad varasemates Eesti Vabariigi õigusaktides sätestatud õigused ja kohustused.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud välismaalane ei vaja tema tähtjalise elamisloa kehtivusaja jooksul Eestis töötamiseks tööloa ning tal on õigus taotleda alalist elamisluba Vabariigi Valitsuse kehtestatud tingimustel ja korras alates 1998. aasta 12. juulist. Taotlus alalise elamisloa saamiseks tuleb esitada vähemalt üks kuu enne välismaalasele antud tähtjalise elamisloa lõppemist.

[RT I 1999, 54, 582- jõust. 23.06.1999]

## **§ 21. Sisserände piirarvu mittekohaldamine**

Väljaspool sisserände piirarvu võib elamisloa anda välismaalasele, kellele elamisloa andmine on põhjendatud ega kahjusta Eesti riigi huve ja kes asus Eestisse elama enne 1990. aasta 1. juulit ja ei ole pärast nimetatud tähtaega lahkunud elama mõnda teise riiki.

[RT I 1999, 27, 395- jõust. 01.10.1999]

## **§ 22. Kohaliku omavalitsuse kohustus elamisloa vormistamisel**

Kohalik omavalitsus on kohustatud jälgima, et omavalitsuse territooriumil viibiva välismaalase elamisluba oleks vormistatud vastavalt käesolevale seadusele ja Vabariigi Valitsuse kehtestatud korrale ning tähtjaks. Vastasel juhul on kohalik omavalitsus kohustatud sellest informeerima Kodakondsus- ja Migratsiooniametit.

[RT I 2003, 4, 20- jõust. 01.05.2003]

## **§ 23. Tööandja kohustused**

(1) Tööandja on kohustatud kontrollima, et tema juures töötaval välismaalasel oleks Eestis töötamiseks seaduslik alus.

(2) Tööandjal on keelatud sõlmida lepingut töötamiseks välismaalasega, kellel puudub seaduslik alus Eestis töötamiseks.

(3) Tööandja on kohustatud lõpetama lepingu välismaalasega, kellel puudub seaduslik alus Eestis töötamiseks.

[RT I 2003, 4, 20- jõust. 01.05.2003]

§ 23<sup>1</sup>–23<sup>6</sup>. [Kehtetud -RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 24. [Käesolevast tekstist välja jäetud.]

**§ 25. Seaduse jõustumine**

Käesolev seadus jõustub Riigi Teatajas avaldamise päevast.

Õiend

Lisatud seaduse tekstist välja jäänud § 12 lg 8.